

POROČILO O IZVAJANJU
AKCIJSKEGA NAČRTA ZA IZVAJANJE PROGRAMA ZA OTROKE 2020-2025,
za obdobje 2020-2022

April, 2023

**MEDRESORSKA DELOVNA SKUPINA ZA AKTIVNOSTI PRI PRIPRAVI IN IZVAJANJU
PROGRAMA ZA OTROKE 2020–2025 (V NADALJEVANJU MDS):**

dr. Nataša DEMŠAR PEČAK, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti –
predsednica

mag. Nataša BUCIK, Ministrstvo za kulturo – članica,

Mija CANKAR, Ministrstvo za pravosodje – članica,

dr. Agata ZUPANČIČ, Ministrstvo za zdravje – članica,

Simona POLJANŠEK, Ministrstvo za finance – članica,

dr. Mišela MAVRIČ, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport – članica,

Katarina BERVAR STERNAD, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – članica,

dr. Nina MEŠL, Fakulteta za socialno delo – članica,

Adriana ARALICA, Mirovni inštitut – članica,

Petra ZEGA, Zveza prijateljev mladine Slovenije – članica,

Alja SKELE, Slovenska fundacija za UNICEF – članica,

dr. Sara JEREBIC, Združenje zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije – članica.

VSEBINA

UVOD	4
1. SPREJETA ZAKONODAJA.....	7
2. ZAKONODAJA V PRIPRAVI	14
3. PROGRAMI IN PROJEKTI	16
4. RAZISKOVALNA DEJAVNOST.....	25
5. DOGODKI	27
6. KOLIČINSKI PODATKI – Akcijski načrt s pregledom izvajanja - PRILOGA	30
I. PREDNOSTNO PODROČJE: ENAKE MOŽNOSTI ZA VSE OTROKE.....	31
1. prioriteta: družinsko okolje in stanovanjska prikrašanost	31
2. prioriteta: zdravje otrok	38
3. prioriteta: vključujoče predšolsko in šolsko izobraževanje	47
4. prioriteta: kultura in kulturno-umetnostna vzgoja	57
5. prioriteta: najbolj ranljive skupine otrok.....	75
II. PREDNOSTNO PODROČJE: SODELOVANJE VSEH OTROK.....	81
III. PREDNOSTNO PODROČJE: ŽIVLJENJE BREZ NASILJA IN VARNOST OTROK V DIGITALNEM OKOLJU	82
IV. PREDNOSTNO PODROČJE: DO OTROK PRIJAZNI POSTOPKI	85

UVOD

Vlada RS je 5. 11. 2020 potrdila nov Program za otroke 2020-2025 (v nadaljevanju: Program), ki je samostojen strateški dokument, katerega namen in cilj je bil določiti temeljne cilje in ukrepe na področju otrokovih pravic ter blaginje in kakovosti življenja otrok v obdobju 2020–2025. S tem dokumentom si država prizadeva dvigniti stopnjo blaginje otrok, zagotoviti vsem otrokom enake možnosti in pravice, okrepiti zaščito in varstvo ter izboljšati možnosti vključevanja in sodelovanja otrok. Program je usklajen s temeljnimi mednarodnimi dokumenti kot tudi z razvojnimi dokumenti države, ki zadevajo otroke.

Pri pripravi Programa smo izhajali iz ključnega dokumenta na področju otrokovih pravic, in sicer iz Konvencije o otrokovih pravicah, kot tudi Strategije Sveta Evrope o otrokovih pravicah 2016-2021, upoštevaje specifične vidike potreb in kakovosti življenja otrok v Republiki Sloveniji. Namen Programa je bil določiti ključne cilje in ukrepe na prednostnih področjih otrokovih pravic, s katerimi ključni deležniki zagotavljajo čim višjo kakovost življenja in celovitega (celostnega) razvoja za vse otroke. Za doseg tega najpomembnejšega cilja so potrebni konkretni ukrepi in spremembe na, za otroke, ključnih področjih, kar je možno doseči le s trajnim medresorskim sodelovanjem.

Program zaobjema naslednje temeljne cilje:

- dvig kakovosti življenja vseh otrok v RS,
- izboljšanje socialno-ekonomskega položaja otrok,
- zagotavljanje varstva in zaščite otrok kot najbolj ranljivih članov družbe,
- ustvarjanje spodbudnega okolja za optimalen razvoj potenciala otrok in njihove ustvarjalnosti, za razvoj njihove jezikovne in kulturne identitete ter pozitivne samopodobe, vzpostavitev sistemskega pristopa za posebno varstvo in zaščito otrok, na področjih, ki v sodobnem času predstavljajo polja tveganja,
- na sistemski ravni zagotoviti participacijo otrok v postopkih, ki vplivajo na njihov položaj in kakovost življenja,
- zagotavljanje kakovostnega in široko dostopnega zdravstvenega varstva otrok,
- kakovostno in dostopno varstvo, vzgoja in izobraževanje otrok,
- zagotavljanje dostopnosti do kulture in kulturno-umetnostne vzgoje,
- zagotavljanje razvoja bralne pismenosti in bralne kulture, digitalne, medijske in drugih pismenosti otrok,
- zagotavljanje sistematičnega spremljanja izvajanja opredeljenih ukrepov.

Program zaobjema prednostna področja, znotraj katerih se izvajajo aktivnosti za povečanje kakovosti življenja otrok in za vzpostavitev varovalnih dejavnikov za otroke iz socialno in ekonomsko šibkih okolij, za najbolj ranljive otroke ter varovalnih dejavnikov na področjih, ki jih zahteva sodobni čas s svojimi izzivi, kot je na primer digitalno okolje. Natančna opredelitev ukrepov in kazalnikov je naslovljena v akcijskih načrtih.

Deležniki ukrepe iz Programa vključujejo v svoje strateške razvojne dokumente in zanje zagotavljajo proračunska sredstva. Višine predvidenih potrebnih sredstev do konca leta 2025 ni mogoče natančno opredeliti, vsekakor pa se bodo črpala iz različnih virov, od državnega proračuna, proračunov lokalnih skupnosti ter evropskih sredstev. Opredeljeni cilji in ukrepi Programa so del družinske politike in se izvajajo v okviru načrtovanih politik resornega ministrstva. V določenem obsegu ti cilji in ukrepi zadevajo tudi druga področja, ki so v pristojnosti posameznih ministrstev, služb Vlade RS, lokalnih skupnosti in drugih deležnikov in bodo tako (ob uresničevanju) pomembno prispevali k izboljšanju blaginje otrok in zagotavljanju njihovih pravic.

Izhajajoč iz Konvencije o otrokovih pravicah (KOP), ki v 1. členu pravi, da je otrok vsako človeško bitje, mlajše od osemnajst let, razen če zakon, ki se uporablja za otroka, določa, da se polnoletnost doseže že prej. To definicijo pojma otroka je prevzela tudi Slovenija.

Otroci so ranljiva skupina prebivalstva, zato mora država zanje še posebno poskrbeti in ob tem zagotoviti enake možnosti za vse otroke ne glede na njihove osebne okoliščine. Pravica vsakega otroka je varno okolje, ki mu zagotavlja uresničevanje danosti in uživanje pravic ter tudi sprejemanje odgovornosti. Prav tako je pravica vsakega otroka, da je slišan in vključen v odločanje o vprašanih, ki

se nanašajo nanj. Ob tem ne smemo pozabiti, da so v družbi tudi socialno izključene skupine otrok, ki so še posebej ranljive: mednje sodijo otroci iz socialno in finančno prikrajšanega okolja, otroci, prikrajšani za primerno družinsko okolje, otroci v postopkih, mladoletne žrtve nasilja, otroci s posebnimi potrebami, otroci etničnih skupnosti, otroci begunci, otroci brez spremstva idr.

Otroci so najranljivejši del družbe, predvsem zato, ker sami ne morejo vplivati na to, v kakšnem okolju in položaju bodo odraščali, zato je še toliko pomembnejše, da smo pozorni na njihovo blaginjo ter v vsakem trenutku stremimo k izboljšanju stanja. Samo na podlagi ugotovljenega položaja in prepoznanih potreb lahko pripravimo otrokom prilagojene ukrepe, ki bodo omogočali spreminjanje položaja na bolje. Več pozornosti je treba usmeriti na težave in potrebe otrok ter mladostnikov v vseh okoljih. Pomembno je, da si prizadevamo, da so naši najmlajši zaščiteni pred izkoriščanjem, nasiljem in zlorabo, da odraščajo v zdravem in podpornem okolju, v katerem se izobražujejo, brezskrbno igrajo in spoznavajo nove prijatelje

Program zaobjema prednostna področja, znotraj katerih se izvajajo aktivnosti za povečanje kakovosti življenja otrok in za vzpostavitev varovalnih dejavnikov za otroke iz socialno in ekonomsko šibkih okolij, za najbolj ranljive otroke ter varovalnih dejavnikov na področjih, ki jih zahteva sodobni čas s svojimi izzivi, kot je na primer digitalno okolje. Natančna opredelitev ukrepov in kazalnikov bo do leta 2025 naslovljena v akcijskih načrtih.

Spremljajoči Akcijski načrt za izvajanje Programa za otroke 2020-2025, s pregledom izvajanja za obdobje 2020-2022 (v nadaljevanju: Akcijski načrt) je razdeljen na štiri vsebinske sklope, ki so hkrati tudi prednostna področja Programa. V Programu so ranljive skupine otrok vključene v presečne oziroma horizontalne teme pri vseh programskih prednostnih področjih, s čimer se zagotavljata varovanje največjega interesa otrok ter holističen pristop pri uresničevanju njihovih pravic.

V prvem presečnem prednostnem področju »enake možnosti za vse otroke« smo obravnavali oz. izpostavili vse ključne prioritete.

1. enake možnosti za vse otroke

- *družinsko okolje in stanovanjska prikrajšanost*
- *zdravje*
- *vkjučujoče predšolsko in šolsko izobraževanje,*
- *kultura in kulturno-umetnostna vzgoja*
- *najbolj ranljive skupine otrok*

2. sodelovanje vseh otrok

3. življenje brez nasilja in varnost otrok v digitalnem okolju

4. do otrok prijazni postopki

Ministrica, pristojna za družino, je 11. 9. 2019 izdala sklep o ustanovitvi Medresorske delovne skupine za aktivnosti pri pripravi in izvajanju »Programa za otroke 2020-2025«.

Naloge članov delovne skupine so:

- priprava predloga Programa za otroke 2020-2025,
- priprava predlogov triletnih spremljevalnih akcijskih načrtov k Programu za otroke 2020-2025 ter
- priprava poročil o izvajanju ukrepov triletnih akcijskih načrtov.

Ker je naloga MDS tudi priprava poročil o izvajanju triletnih akcijskih načrtov, je tokrat pripravila prvo poročilo za obdobje od leta 2020 do leta 2022. V poročilu so naslovljeni sprejeti zakoni, pravilniki in drugi podzakonski akti ali njihove spremembe; ukrepi, sklepi, državni programi in drugi strateški dokumenti ipd., ki so bili sprejeti v obdobju poročanja. Prav tako so naslovljeni zakoni, pravilniki in drugi podzakonski akti ali njihove spremembe, ki so še v pripravi ali v postopku potrjevanja na Vladi RS. Opredeljeni pa so tudi različni programi in projekti, ki se nanašajo na družinsko problematiko, oziroma aktivnosti, ki so se izvajale v sklopu npr. javnih razpisov, pozivov in naročil.

Navedene so tudi izvedene raziskave, študije, preizkusni programi ali raziskovalni projekti ipd. ter dogodki, konference, kongresi, srečanja, razstave, seminarji, delavnice, publikaciji ali drugi dogodki, ki so jih resorji izvedli v obdobju poročanja ali pa so še v teku.

Natančna opredelitev količinskih podatkov izvajanja Programa, za obdobje poročanja, je naslovljena v Akcijskem načrtu, ki je priloga tega poročila. V Akcijskem načrtu so v vsakem poglavju opredeljeni cilji, ukrepi in kazalniki, časovni okvir in finančna realizacija za obdobje poročanja, ki so namenjeni spremljanju uresničevanja in doseganja rezultatov za navedena leta. Letne rezultate v sodelovanju z relevantnimi deležniki opredeljuje odgovorni nosilec, ki spremlja uresničevanje kazalnikov in doseganje načrtovanih rezultatov.

MDS bo začela s pripravo drugega Akcijskega načrta za obdobje 2023-2025, pri katerem bo upoštevala ugotovitve in priporočila evalvacije izvajanja Programa, ki jo je izvedel Inštitut RS za socialno varstvo in jih bo implementirala v omenjeni novi akcijski načrt.

V dokumentu uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

1. SPREJETA ZAKONODAJA

Sprejeti zakoni, pravilniki in drugi podzakonski akti ali njihove spremembe (ukrepi, sklepi, državni programi in drugi strateški dokumenti ipd.)

PREDNOSTNO PODROČJE 1: ENAKE MOŽNOSTI ZA VSE OTROKE

1. prioriteta: družinsko okolje in stanovanjska prikrasnost

Vlada RS je 5. 11. 2020 potrdila nov **Program za otroke 2020-2025** (v nadaljevanju: Program), ki je samostojen strateški dokument, katerega namen in cilj je določiti temeljne cilje in ukrepe na področju otrokovih pravic ter blaginje in kakovosti življenja otrok v obdobju 2020–2025. S Programom si država prizadeva dvigniti stopnjo blaginje otrok, zagotoviti vsem otrokom enake možnosti in pravice, okrepiti zaščito in varstvo ter izboljšati možnosti vključevanja in sodelovanja otrok. Program je usklajen s temeljnimi mednarodnimi dokumenti kot tudi z razvojnimi dokumenti države, ki zadevajo otroke.

Vlada RS je 3. 6. 2021 potrdila nov **Akcijski načrt za izvajanje Programa za otroke 2020-2025, za obdobje 2020-2022** (AnPO20-22), (v nadaljevanju: Akcijski načrt) je razdeljen na štiri vsebinske sklope, ki so hkrati tudi prednostna področja Programa. V Programu so ranljive skupine otrok vključene v presečne oziroma horizontalne teme pri vseh programskih prednostnih področjih. V vsakem poglavju so opredeljeni cilji, ukrepi in kazalniki, finančni viri ter terminski načrt, ki so namenjeni spremljanju uresničevanja in doseganja rezultatov za navedena leta. Letne rezultate v sodelovanju z relevantnimi deležniki opredeljuje odgovorni nosilec, ki spremlja uresničevanje kazalnikov in doseganje načrtovanih rezultatov.

Vlada Republike Slovenije je 9. 12. 2020 sprejela prvega od štirih **Akcijskih načrtov za izvajanje Resolucije o družinski politiki 2018–2028 »Vsem družinam prijazna družba«**, s pregledom izvajanja za obdobje 2018–2020. Prav tako je Vlada Republike Slovenije 23. 12. 2021 sprejela drugi **Akcijski načrt za izvajanje Resolucije o družinski politiki 2018–2028 »Vsem družinam prijazna družba«**, za obdobje 2021-2023. Namen in cilj akcijskih načrtov je bil priprava pregleda uresničevanja izbranih kazalnikov, ter pregled seznama ukrepov in pravic v Republiki Sloveniji, ki neposredno vplivajo na položaj družin. Akcijska načrta sta razdeljena na 9 poglavij, ki so hkrati tudi prednostna področja Resolucije. V vsakem poglavju so opredeljeni ukrepi in kazalniki namenjeni spremljanju uresničevanja ukrepov, kot tudi načrtovani in doseženi rezultati za triletno obdobje. Deležniki so in bodo vključili ukrepe tudi v prihodnjih dveh načrtih v svoje strateške razvojne dokumente in zanje zagotovili proračunska sredstva.

Vlada Republike Slovenije je 23. 12. 2021 obravnavala in potrdila **Poročilo Sveta Republike Slovenije za otroke in družino 2020** kot tudi 17. 11. 2022 **Poročilo Sveta Republike Slovenije za otroke in družino 2021**. Svet Republike Slovenije za otroke in družino je stalno strokovno posvetovalno telo Vlade Republike Slovenije, ki je na podlagi tretjega odstavka 18. člena Družinskega zakonika dolžno enkrat letno poročati Vladi RS o svojem delu.

Zakon o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 41/17, v nadaljnjem besedilu: ZOPOPP). Celostna zgodnja obravnava otrok s posebnimi potrebami in otrok z tveganimi dejavniki v predšolskem obdobju obsega obravnavo otroka in njegove družine v predšolskem obdobju (v nadaljnjem besedilu: CZO) z namenom, da se zagotovi in spodbudi otrokov razvoj, okrepi zmogljivost družine ter spodbudi socialna vključenost družine in otroka. Na podlagi 11. členom ZOPOPP je MDDSZ februarja 2020 pripravilo

Pravilnik o predstavniku družine na področju celostne zgodnje obravnave predšolskih otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 3/20). Z imenovanjem predstavnikov družine so vzpostavljeni vsi pogoji za delovanje novega inštituta predstavnik družine.

Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 43/20 ZIUZEOP) je določil, da se je do konca epidemije povečal znesek dodatka za velike družine, ki so izpolnjevale pogoje za pridobitev te pravice, in sicer za 100 EUR za družino s tremi otroki in za 200 EUR za družino s štirimi ali več otroki.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije covid-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 61/20 ZIUZEOP-A) je v 58. členu določil ukrep, ki je bil osredotočen na izboljšanje socialnega položaja predvsem najbolj ranljivih družin z otroki, družin z otroki, ki potrebujejo posebno nego in varstvo, rejnikov.

Do enkratnega solidarnostnega dodatka v višini 150 EUR so bili upravičeni:

- upravičenci do starševskega dodatka po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, za mesec april,
- upravičenci do dodatka za nego otroka po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, za otroka za mesec april,
- upravičenci do materinskega oziroma starševskega nadomestila po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, v višini minimalne plače ali v višini pod minimalno plačo za mesec april,
- upravičenci do delnega plačila za izgubljeni dohodek po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, za mesec april,
- rejniki.

Upravičenec do enkratnega solidarnostnega dodatka v višini 30 EUR za otroka je bil tudi eden od staršev ali druga oseba za vsakega otroka, za katerega je upravičen do otroškega dodatka v prvem do šestem dohodkovnem razredu, pri čemer do tega dodatka ni upravičen eden od staršev ali druga oseba, ki je upravičen do povečanega zneska dodatka za veliko družino.

Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 203/20, ZIUPOPĐVE) je v 93. členu določil, da je do enkratnega solidarnostnega dodatka v višini 50 EUR upravičen eden od staršev ali druga oseba za vsakega otroka do starosti 18 let s stalnim ali začasnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki dejansko živi v Republiki Sloveniji ter rejnik za otroka do dopolnjenega 18. leta. Do konca epidemije se poveča znesek dodatka za velike družine, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev te pravice, in sicer za 100 EUR za družino s tremi otroki in za 200 EUR za družino s štirimi ali več otroki. Nadalje je ZIUPOPĐVE v 94. členu določil, da se v času trajanja epidemije znesek dodatka za nego otroka, poveča za 100 EUR (od oktobra 2020 do konca epidemije). Nadalje je ZIUPOPĐVE v 101. členu določil, da je do enkratnega solidarnostnega dodatka za novorojence v višini 500 EUR upravičen eden od staršev ali druga oseba ali posvojitelj za vsakega otroka s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, rojenega od vključno 1. januarja 2020 do 30. 6. 2023, za katerega je upravičen do pomoči ob rojstvu otroka po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke.

Zakon o nujnih ukrepih za omilitev posledic zaradi vpliva visokih cen energentov (Uradni list RS, št. 29/22, ZUOPVCE) je v 2. členu določil, da so upravičenci do enkratnega solidarnostnega dodatka v višini 150 EUR

- upravičenci do otroškega dodatka od prvega do vključno šestega dohodkovnega razreda za december 2021;
- upravičenci do dodatka za veliko družino za leto 2021;
- rejniki, ki so imeli v decembru 2021 sklenjeno vsaj eno rejniško pogodbo.

Upravičenci, ki so upravičeni do dodatka za veliko družino za štiri ali več otrok za leto 2021, so poleg dodatka v višini 150 evrov, upravičeni do dodatnega dodatka v višini 50 evrov.

Zakon o začasnih ukrepih za omilitev posledic druginje za upravičence do otroškega dodatka (Uradni list RS, št. 126/22, ZZUODOD) je v drugem členu določil, da je do draginjskega dodatka za otroke upravičen:

- upravičenec do otroškega dodatka, ki ima od 1. oktobra 2022 do 31. decembra 2022 veljavno odločbo o upravičenosti do otroškega dodatka in rejnik za vsakega otroka do dopolnjenega 18. leta starosti, za katerega ima od 1. oktobra 2022 do 31. decembra 2022 najmanj za en dan sklenjeno rejniško pogodbo.
- višina draginjskega dodatka za otroke za upravičenca iz prve alineje prejšnjega odstavka znaša znesek otroškega dodatka za prvega otroka v posameznem dohodkovnem razredu, v katerega je uvrščen upravičenec do otroškega dodatka, za vsakega otroka. Višina draginjskega dodatka za otroke v rejništvu znaša za vsakega otroka znesek otroškega dodatka, kot je določen za prvi dohodkovni razred za prvega otroka v skladu.

Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 80/20; v nadaljnjem besedilu: ZIUOOPE) v določbah 57. do 60. člena ureja:

- uveljavitev izjemnih dosežkov za pridobitev Zoisove štipendije v šolskem oziroma študijskem letu 2020/2021 ob upoštevanju načela enake obravnave vseh vlagateljev;
- mirovanje štipendijskega razmerja v šolskem oziroma študijskem letu 2020/2021 vsem štipendistom, ki zaradi posledic epidemije Covid-19 (v nadaljnjem besedilu: epidemija) ne bodo napredovali v višji letnik oziroma ne bodo pravočasno zaključili izobraževanja;
- dogovor o daljšem odlogu vračila oziroma obročnem vračanju štipendije;
- možnost prilagoditve obveznosti iz naslova sofinanciranih kadrovske štipendij tako v korist štipendistov kot delodajalcev.

Zakon o interventnih ukrepih za pripravo na drugi val COVID-19 (Uradni list RS, št. 98/20 in 152/20 – ZZUOOP; v nadaljnjem besedilu: ZIUPDV) v 43. členu ureja:

- dodatno prilagoditev glede obveznosti zaposlitve štipendista iz naslova sofinanciranih kadrovske štipendij.

Zakon o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 152/20; v nadaljnjem besedilu: ZZUOOP) v določbah 79. in 80. člena nadalje ureja:

- varovalko glede uveljavljanja ponovnega sofinanciranja kadrovske štipendij;
- uveljavitev izjemnih dosežkov za pridobitev Zoisove štipendije v šolskem oziroma študijskem letu 2021/2022 ob upoštevanju načela enake obravnave vseh vlagateljev.

Sprejeta je bila **Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022-2030** (ReNPSV22-30), Uradni list RS, št. 49/22), ki je usklajena z Resolucijo o družinski politiki in Programom za otroke 2020 -2025 in določa cilje in ukrepe za preprečevanje tveganja revščine in izključenosti otrok in mladostnikov.

Evropska komisija je novembra 2022 potrdila **nov Program za odpravljanje materialne prikrajšanosti v Republiki Sloveniji za obdobje 2021–2027**. Za pomoč najranljivejšim skupinam prebivalstva in odpravljanje njihove materialne prikrajšanosti je tako do leta 2029 zagotovljeno skupno 32,6 milijona evrov, od tega bo EU prispevala 29,4 milijona evrov. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti bo, tako kot do zdaj, tudi v novi finančni perspektivi organ upravljanja Programa, ki se financira iz Evropskega socialnega sklada plus, v okviru cilja politike »Bolj socialna Evropa – izvajanje evropskega stebra socialnih pravic«.

2. prioriteta: zdravje otrok

Dne 16. 10. 2021 je začel veljati **Zakon o dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju** (v nadaljevanju: ZZVZZ-P). Ta določa nove tri vrste skupinskih zdravstvenih programov (skupinski zdravstveni programi zaradi krepitve zdravstvenega stanja otrok do 18. leta starosti, ki so v koledarskem letu večkrat hospitalizirani ali vsaj dvakrat bolni,

- skupinski zdravstveni programi zaradi usposabljanja za obvladovanje zdravstvenega stanja otrok do 18. leta starosti s cerebralno paralizo, živčno-mišičnimi boleznimi ali druge vrste gibalne oviranosti, poškodbo glave, otrok z juvenilnim revmatoidnim artritisom, s sladkorno boleznijo, fenilketonurijo, celiakijo ali prekomerno telesno težo ter otrok z motnjo avtističnega spektra, z razvojnim zaostankom ali intelektualno manjzmožnostjo,
- skupinski zdravstveni programi za izboljševanje, ohranjanje ali preprečevanje poslabšanja zdravstvenega stanja oseb z mišičnimi in živčno-mišičnimi boleznimi, s paraplegijo, tetraplegijo, cerebralno paralizo, poškodbo glave, z najtežjo obliko hemiplegije ali generalizirane psoriaze, multiplo sklerozo, s poliomelitisom, Parkinsonovo boleznijo ali težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ob določeni funkcionalni okvari), ki se v celoti krijejo iz OZZ in ki jih določi minister za zdravje ter bodo nadomestili navedene tri pravice, ki so bile urejene s Pravili. V skladu z 2. členom ZZVZZ-P naj bi minister za zdravje ta podzakonski predpis izdal v šestih mesecih od dneva uveljavitve ZZVZZ-P, tj. do 16. 4. 2022. V skladu z ZZVZZ-P bi se ta novela zakona začela uporabljati 1. januarja 2023, ko bi prenehale veljati relevantne določbe Pravil.

Glede na ureditev ZZVZZ-P so se v letu 2022 obnovitvena rehabilitacija invalidov, udeležba v organiziranih skupinah za usposabljanje in zdravstveno letovanje otrok, še lahko zagotavljale na način, kot so bile urejene s Pravili, tj. s sofinanciranjem iz sredstev OZZ na podlagi javnega razpisa ZZS.

Dne 8. 11. 2022 je začel veljati **Zakon o nujnih ukrepih za zajezitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19** na področju zdravstva (v nadaljevanju: ZNUNBZ). Na podlagi 5. člena ZNUNBZ je začetek uporabe ZZVZZ-P zamaknjen (podaljšan) za eno leto na 1. januar 2024, ko se bodo začeli izvajati novi trije skupinski zdravstveni programi iz 23. člena ZZVZZ in ko bi prenehale veljati določbe Pravil, ki urejajo obnovitveno rehabilitacijo invalidov, udeležbo v organiziranih skupinah za usposabljanje in zdravstveno letovanje otrok. Vsebinsko, način izvedbe in podrobnejša merila za izvajanje teh skupinskih zdravstvenih programov bo na podlagi novega tretjega odstavka 23. člena ZZVZZ določil minister za zdravje. Ta podzakonski predpis naj bi minister za zdravje izdal najpozneje v enem letu od uveljavitve ZNUNBZ, tj. do 8. 11. 2023, kot to določa prvi odstavek 40. člena ZNUNBZ.

3. prioriteta: vključujoče predšolsko in šolsko izobraževanje

Zakon o obravnavi otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v vzgoji in izobraževanju (ZOOMTVI) ureja celovito obravnavo otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami, ki so vključeni v vrtce in šole, ter otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, ki so nameščeni v strokovnih centrih za otroke s čustvenimi in vedenjskimi težavami ter motnjami. V strokovne centre oziroma vzgojne zavode in mladinske domove se otroci in mladostniki nameščajo na podlagi odločbe sodišča na podlagi družinskega ali kazenskega zakonika. Gre za otroke, ki so ogroženi v družini, za otroke, ki so ogrožajoči, ter za otroke in mladostnike, ki so mladoletni storilci kaznivih dejanj.

Strokovni centri na določenem območju izvajajo naslednje preventivne naloge:

- nudijo pomoč otrokom in mladostnikom s čustvenimi in vedenjskimi težavami,
- nudijo pomoč in podporo vrtcem, šolam in zavodom za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami (v nadaljnjem besedilu: vrtci in šole) pri delu z otroki in mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi težavami ter motnjami,
- nudijo strokovno podporo staršem, zakonitim zastopnikom ali rejnikom (v nadaljnjem besedilu: starši) in drugim za otroka ali mladostnika pomembnim osebam,
- izvajajo dodatno strokovno pomoč v skladu z zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami,
- vključujejo otroke in mladostnike v različne dnevne oblike dela.

Strokovni centri na določenem območju za nameščene otroke in mladostnike:

- zagotavljajo vse vrste namestitev v skladu z 8. členom ZOOMTVI,
- izvajajo vzgojni program in zagotavljajo vse vrste skupin za vzgojo v strokovnem centru in oblik dela iz 13. člena ZOOMTVI,
- zagotavljajo vključitev v osnovnošolske in srednješolske izobraževalne programe,
- nudijo celostno, multidisciplinarno obravnavo v sodelovanju z drugimi službami, ki obravnavajo otroka ali mladostnika,
- nudijo podporo po izteku ukrepa sodišča.

Strokovni centri za otroke in mladostnike skrbijo za razvoj strokovnega dela na področju vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami ter motnjami. Pri opravljanju nalog iz tega člena vključujejo tudi strokovnjake s področij pedopsihiatrije, zdravstvene nege, psihoterapije, mediacije, obravnave odvisnosti in po potrebi tudi druge strokovnjake.

4. prioriteta: kultura in kulturno-umetnostna vzgoja

Vlada RS je sprejela **Strategijo kulturne dediščine 2020-2023**. Del strategije se nanaša na naloge kulture, vzgoje in izobraževanja na vseh ravneh s ciljem otrokom in mladim ponuditi več kakovostne dediščinske vsebine in z njo obogatiti temeljne (medpredmetne in kroskurikularne) učne vsebine. Pri izvajanju učnih vsebin je ključno tesno sodelovanje med vzgojno-izobraževalnimi in dediščinskimi ustanovami, pomembna pa je tudi ponudba ter projekti, ki omogočajo vključevanje otrok v njihovem prostem času, tudi programi in projekti za družine. K temu največ prispeva razvoj pedagoških programov ter projekti kot so nacionalni Teden kulturne dediščine.

V letu 2022 je Vlada RS sprejela **Nacionalni program za kulturo 2022-2029**, ki daje velik poudarek skrbi za dostopnost kakovostne kulturne ponudbe ter spodbujanju kulturnih dejavnosti za otroke in družine, tako v okviru vzgojno-izobraževalnega procesa kot v njihovem prostem času. Zagotovljeno je, da za kakovostno in dostopno ponudbo za otroke in družine skrbijo kulturne ustanove na vseh področjih umetnosti in kulture, od bralne kulture in kulturne dediščine, do glasbe, plesa, gledališča, filma, vizualne umetnosti, arhitekture in oblikovanja, do intermedijske umetnosti.

V letu 2022 je bila sprejeta nova **Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022-2027**. Dokument knjižnice usmerja k proaktivnemu delovanju in istočasno k hitremu prilagajanju spreminjajočim se potrebam posameznika in družbe. S ponudbo knjižničnega gradiva in kulturnih, izobraževalnih in prostočasnih dejavnosti in prireditvev slovenske splošne knjižnice vplivajo na kakovost življenja posameznika in družbe. Spodbujajo in omogočajo vseživljenjsko učenje, raziskovanje, ustvarjalnost, druženje in aktivno preživljanje prostega časa vsem ciljnim skupinam uporabnikov. Prispevajo k premoščanju razlik med prebivalci in krepijo kulturo dialoga ter sodelovanja v skupnosti. So tudi UNICEF-ove varne točke, v katerih so prisotni ljudje, ki nudijo otrokom trenutno zaščito, pomoč ali zgolj nasvet v stiski.

5. prioriteta: najbolj ranljive skupine otrok

Zakon o spremembi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list št. 92/21, ZSDP-1E) je v 83. členu določil, da znesek delnega plačila za izgubljeni dohodek se od 1. 7. 2021 poviša na višino bruto minimalne plače mesečno (1024,24 EUR - minimalna plača za leto 2021), do 30. 6. 2021 je bila višina 751,77 EUR bruto. Če eden od staršev ali druga oseba neguje in varuje dva ali več otrok iz prvega odstavka tega člena, se višina delnega plačila za izgubljeni dohodek poveča za 30 odstotkov.

Državni zbor je 24. 11. 2022 sprejel novelo **Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list št. 153/22, ZSDP-1F)**, ki v slovenski pravni red prenaša enega izmed pomembnih delov evropske Direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev. Novela uvaja pomembne spremembe na področju starševskega varstva in zagotavlja enakopravnejšo delitev skrbstvenega dela med staršema. Prav tako zagotavlja večjo socialno varnost za starše, ki so primorani zapustiti trg dela zaradi skrbi za težko bolnega otroka, invalidnega otroka ali otroka s težko motnjo v duševnem razvoju ali pa zaradi skrbi za 4 ali več otrok. V zakonu se višina delnega plačila za izgubljeni dohodek poviša na 1,2 kratnik bruto minimalne plače, s čimer se uskladi z višino, kot jo prejema družinski pomočnik. Nadalje zakon določa, da bo v primeru, da v kolikor je otrok v zavodu, kjer ima celodnevno brezplačno oskrbo, eden od staršev lahko upravičen do delnega plačila za izgubljeni dohodek tudi za 20 ali 30 ur za obdobje enega leta, če je otrok vsaj 180 oziroma 270 dni bival doma in so starši v obeh primerih dejansko skrbeli zanj v zadnjem letu pred vložitvijo vloge. Upravičenci, ki jim je priznana pravica v sorazmernem delu ene polovice za obdobje enega leta, so zavarovani skladno z osmim in devetim odstavkom 83. člena tega zakona za 20 oziroma 30 ur tedensko. Nova višina delnega plačila za izgubljeni dohodek velja od 1. 4. 2023.

Vlada RS je 22.12.2022 sprejela **Sklep (št. 21400-13/2022/4), da se projekt nastanitve mladoletnikov brez spremstva** (ki v RS prebivajo nezakonito ali pa imajo status prosilca za mednarodno zaščito ali status osebe z mednarodno zaščito) do konca leta 2023 oziroma do vzpostavitve systemske oblike nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva nadaljuje v Dijaškem domu – Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna. Tam je prostora za 22 otrok, za njih pa 24/7 skrbi 10 strokovnih delavcev. Tak sklep je bil sprejet tudi za leto 2022 (konec leta 2021), za leto 2021 (konec leta 2020) in za leto 2020 (konec leta 2019).

PREDNOSTNO PODROČJE 2: SODELOVANJE VSEH OTROK

Bela knjiga ZPMS o uresničevanju pravice otrok do participacije. Otroci in mladostniki imajo pravico sodelovati in biti soudeleženi pri odločitvah, ki vplivajo na njihovo življenje. Sposobni so izraziti svoje mnenje, potrebno pa je ustvariti podporno okolje, v katerem bo njihov glas slišan in upoštevan, skladno z njihovo starostjo in zrelostjo. Primarni cilj Bele knjige ZPMS o uresničevanju pravice otrok do participacije je opazen dvig ravni vključenosti otrok v Sloveniji v vse oblike sodelovanja (participacije) na vseh področjih družbenega življenja, ki zadevajo dobrobit otrok.

PREDNOSTNO PODROČJE 3: ŽIVLJENJE BREZ NASILJA IN VARNOST OTROK V DIGITALNEM OKOLJU

Prevod v slovenščino: Priporočila CM/Rec(2018)7 Odbora ministrov državam članicam o **Smernicah o spoštovanju, varstvu in izpolnjevanju otrokovih pravic v digitalnem okolju**

Vlada RS je februarja 2021 imenovala **Nacionalni svet za bralno pismenost**. Ena ključnih nalog tega sveta bo spremljanje izvajanja **Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti** (sprejeta na Vladi RS decembra 2019), ki bo podrobneje opredeljena v akcijskem načrtu. Naslovljeni področji omenjene strategije sta tudi **medijska in digitalna pismenost**, saj je otroke treba opolnomočiti in jih medijsko opismeniti tako, da bodo sposobni ločiti verodostojne informacije od neverodostojnih. Le na ta način bodo lahko sprejemali odločitve, ki bodo pomembno vplivale na njihovo življenje in tudi na razvoj celotne družbe.

PREDNOSTNO PODROČJE 4: DO OTROK PRIJAZNI POSTOPKI

Državni zbor Republike Slovenije je 26. marca 2021 sprejel **Zakon o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke**. Zakon določa institucionalni okvir, načela in postopke za zaščito mladoletnih oškodovancev in prič v zakonu opredeljenih kaznivih dejanj v kazenskem postopku, in njihovo celostno obravnavo. Če to zahteva zagotavljanje največje koristi otroka, se sme celostno obravnavanje otrok, kot ga določa ta zakon, smiselno uporabljati tudi v postopku obravnavanja mladoletnih storilcev kaznivih dejanj. Procesne rešitve v zakonu stremijo k enotni, celoviti obravnavi otroka pri zaslišanju, bodisi v vlogi oškodovanca bodisi (tudi) v vlogi priče, pod določenimi pogoji pa tudi v vlogi storilca. Zato so zasnovane tako, da sodišče z odredbo za zaslišanje po tem zakonu odloči tudi o uporabi vseh ukrepov za varstvo otrokove duševne celovitosti: izogibanju stikom z obdolžencem, uporaba prilagojenih prostorov, zaslišanje s pomočjo strokovnjaka, in minimiziranju števila zaslišanj (ti. *one-stop-shop pristop*). Kazensko procesna pravna podlaga za odločanje sodišča se sicer s tem zakonom ne spreminja; izhodišča, kot jih določa Zakon o kazenskem postopku, ostajajo nespremenjena. Vendar pa je pričakovati, da se bodo sodišča z zmanjšanjem administrativnih bremen lažje osredotočila na vsebinsko obravnavo položaja mladoletne priče oziroma oškodovanca ter na vsebinsko izvedbo samega zaslišanja. Ključ do odprave nepotrebne sekundarne viktimizacije ali stiske mladoletne priče je zmanjšanje števila zaslišanj. K temu cilju prispevajo prav vse prvne predlagane rešitve: celovit pristop, krepitev pravic obrambe in hibridna izvedba procesnega dejanja zaslišanja. Zakon določa ustanovitev posebnega javnega zavoda hiša za otroke, ki mu – podobno kot pri izvedenstvu – sodišče prepusti organizacijo in izvedbo zaslišanja, pri tem pa ohranja materialno-procesno vodenje samega zaslišanja. Z namenom varovanja otrokove duševne in telesne celovitosti se z zakonom zagotavlja tudi krizno podporo in psihosocialno pomoč otroku.

Minister za pravosodje je 29. 4. 2022 izdal **Pravilnik o postopkih in pogojih preverjanja usposobljenosti strokovnjakov in svetovalcev, ki zagotavljajo celostno obravnavo otrok v hiši za otroke**, ki ureja vsebino usposabljanj, ki jih organizira Javni zavod Hiša za otroke v skladu z zakonom, ki ureja zaščito otrok v kazenskem postopku in njihovo celostno obravnavo v hiši za otroke ter podrobnejše pogoje za pristop k preizkusu usposobljenosti in način preverjanja usposobljenosti za strokovnjake za pomoč pri zaslišanju otrok v zavodu in za svetovalce za izvajanje krizne podpore in psihosocialne pomoči. Pravilnik je začel veljati 7. 5. 2022.

Vlada je dne 19. 10. 2022 izdala **Uredbo o načinu sodelovanja med Javnim zavodom Hiša za otroke in drugimi udeleženci pri zagotavljanju celostne obravnave v hiši za otroke**, ki določa podrobnejši način sodelovanja med Javnim zavodom Hiša za otroke in drugimi udeleženci v postopkih po ZZOKPOHO. Značilnost postopkov celostne obravnave otrok v hiši za otroke (Barnahus) je multidisciplinarna in medinstitucionalna obravnavna in sodelovanje. Uredba podrobneje določa, kdaj koordinacijo teh obravnav in sodelovanja vodi zavod, ko v obravnavo prejme konkreten primer v zvezi s sumom kaznivega dejanja zoper otroka. Uredba podrobneje opredeljuje tudi način obveščanja med zavodom in drugimi udeleženci postopkov po tem ZZOKPOHO ter odziv zavoda na poizvedbe centrov za socialno delo in Policije glede razpoložljivosti prostorskih, tehničnih in kadrovskih kapacitet zavoda. Uredba nadalje ureja tudi sodelovanje zavoda in sodišča, zavoda in državnih tožilcev, zavoda in policije, zavoda in centrov za socialno delo, zavoda in izvajalcev zdravstvenih storitev, zavoda in vzgojno-

izobraževalnih, visokošolskih in znanstveno-raziskovalnih organizacij ter zavoda in drugih strokovnjakov, nevladnih organizacij ter drugih udeležencev postopka celostne obravnave.

V januarju 2021 je pričel veljati **Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku**, ki je uvedel spremembe, s katerimi se implementira Direktiva (EU) 2016/800 o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku in ki pomenijo krepitev procesnih pravic mladoletnikov. Zakon posebej poudarja, da morajo organi, ki sodelujejo v postopku proti mladoletniku, upoštevati njegovo korist. Mladoletnik in njegovi starši oziroma skrbnik morajo biti o procesnih pravicah mladoletnika obveščeni v čim zgodnejšem stadiju postopka. Mladoletnik mora biti poučen na njemu razumljiv način, če staršev oziroma skrbnika ni mogoče obveščati in ne morejo spremljati mladoletnika v postopku, se v ta namen imenuje drugo odraslo osebo. Dodatno je razširjen nabor primerov, ko je obvezna obramba mladoletnika z zagovornikom. Predvidena je individualna ocena mladoletnika, v okviru katere se ugotavljajo vse okoliščine, potrebne za presojo njegove duševne razvitosti, posebne ranljivosti, posebnih potreb na področju vzgoje, izobraževanja in zdravljenja, ter ugotoviti in proučiti vse druge okoliščine, ki se tičejo njegove osebnosti in razmer, v katerih živi. Posebna obravnava mladoletnika med odvzemom prostosti se s predlagano spremembo zakona o kazenskem postopku še dodatno ureja (na primer zagotavljanje vključevanja v ustrezne vzgojne in izobraževalne programe že med morebitnim priporom, med odvzemom prostosti je treba mladoletniku omogočiti stik s starši, zagotovitev zdravniškega pregleda). Predlog zakona tudi nalaga sodelujočim v postopku proti mladoletniku, da ves čas postopka spoštujejo njegovo dostojanstvo in ravnavajo še posebej skrbno in obzirno ter upoštevajo mladoletnikovo starost, zrelost, duševno razvitost, stopnjo razumevanja, občutljivost, osebne in psihične lastnosti ter morebitne posebne potrebe, da postopek ne bi škodljivo vplival na njegov razvoj. Izdelane so bile Splošne smernice za opravljanje sodno-izvedenskega dela na področju psihologije, posamične Smernice za sodno-izvedensko klinično-psihološko delo na področju starševstva in skrbništva in Splošne in posamične smernice za socialno delo, ki so bile potrjene tudi na Strokovnem svetu za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje. Splošne smernice vsebujejo enotno navedbo strukture, navodil in napotkov za izdelavo izvedenskih mnenj in cenitev ter za tolmačenje. Posamične smernice pa vsebujejo zlasti napotke in navodila za izdelavo izvedenskih mnenj in cenitev na posameznih strokovnih področjih ali podpodročjih, metode in sredstva, ki jih sodni izvedenec ali cenilec pri izdelavi uporablja, okvirna področja in vsebine, ki so za izdelavo lahko pomembne in strukturo izvedenskega mnenja glede na posamezno strokovno področje ali podpodročje (tako določeno v okviru tretjega in četrtega odstavka 15. člena ZSICT). Splošne smernice za opravljanje sodno-izvedenskega dela na področju psihologije uvodoma predstavijo vsebinsko opredelitev področja, nato pa pristojnosti in odgovornost sodnega izvedenca za klinično psihologijo, naloge sodnega izvedenca ter priporočeno sestavo izvedenskega mnenja ter opis postopka izdelave tega mnenja. Posamične smernice za sodno-izvedensko klinično-psihološko delo na področju starševstva in skrbništva vsebujejo pristojnosti sodnega izvedenca klinično psihološke stroke na področju starševstva in skrbništva ter naloge sodnega izvedenca in proces izdelave izvedenskega mnenja ter njegovo strukturo. Splošne in posamične smernice za socialno delo pa vsebujejo opis področja in sodelovanja s sodišči ter spretnosti sodnega izvedenca, imenovanega za to področje, njegove odgovornosti in pristojnosti, navodila ter napotke za izdelavo mnenja, metode dela in proces izdelave izvedenskega mnenja in struktura ter možnosti angažiranja sodnega izvedenca, imenovanega za področje socialnega dela. Posamične smernice za socialno delo pa opredeljujejo, kaj raziskuje sodni izvedenec tega področja.

2. ZAKONODAJA V PRIPRAVI

Zakoni, pravilniki in drugi podzakonski akti ali njihove spremembe (ukrepi, sklepi, državni programi in drugi strateški dokumenti)

PREDNOSTNO PODROČJE 1: ENAKE MOŽNOSTI ZA VSE OTROKE

1. prioriteta: družinsko okolje in stanovanjska prikrasnost

Akcijski načrt za izvajanje Programa za otroke 2020-2025, za obdobje 2023-2025. Vsebinska struktura in oblika bo sledila prejšnjemu, že s strani Vlade RS potrjenemu akcijskemu načrtu za izvajanje Programa za otroke 2020-2025, za obdobje 2020-2022.

2. prioriteta: zdravje otrok

Zakon o spremembah in dopolnitvah **Zakona o nalezljivih boleznih**, v zadnjih dveh letih je bil večkrat dopolnjen in spremenjen iz naslova covid ukrepov in te spremembe so bile vključene v številne interventne zakone. Zakon o spremembah in dopolnitvah ZNB, ki je bil sprejet oktobra 2020 z namenom omejitve vključevanja necepljenih otrok v vrtec, določil pa je tudi postopek in način obravnave predlogov za opustitev obveznega cepljenja.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok (2019-2711-0026)

Predlog omogoča, da se v izvajanje obravnave vključi obstoječa mreža zdravstvenih služb, upoštevajo enotne in izkustveno določene klinične poti in strokovne smernice obravnave, se v razumnem prilagoditvenem roku postopoma pridobijo specialni kadri za izvajanje zgodnje obravnave, ki jih je težko dobiti na trgu, ter za prehod v šolo zagotovi prepoznavo in načrt obravnave v skladu s postopkom usmerjanja iz Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami. Na podlagi predlaganih sprememb se upoštevajo uveljavljene dobre prakse in doktrine zdravstvenih služb, obvladovanje čakalnih dob in upoštevanje razvojnih možnosti, ki jih predvideva resolucija s področja duševnega zdravja (ReNPDZ18-28) in se tako poveča dostopnosti, učinkovitosti in kvaliteta dela.

Resolucija o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog za obdobje 2022-2030

Resolucija o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog za obdobje 2022-2030 opredeljuje vizijo, načela in cilje delovanja države in vseh njenih podsistemov na tem področju. V Resoluciji so opredeljena vsa področja in načini reševanja problematike prepovedanih drog. S tem dokumentom se nadaljuje celovit, uravnotežen in multidisciplinaren način reševanje vseh problemov povezanih z drogami, vključno z mednarodnim sodelovanjem, saj so prepovedane droge izrazit globalni problem. Resolucija nadalje temelji na relevantni zakonodaji s tega področja in na epidemioloških podatkih na način, da se posebej naslavlja večje zaznane izzive, kot so na primer: krepitev programov zgodnje preventive, krepitev programov zdravljenja in socialne obravnave in, nenazadnje, še krepitev dela organov odkrivanja in pregona. Podrobnejša operacionalizacija Resolucije bo sledila s pripravo obdobnih akcijskih načrtov.

3. prioriteta: vključujoče predšolsko in šolsko izobraževanje

Zakon o interventnih ukrepih v vzgoji in izobraževanju za šolsko leto 2022/2023

Cilj predlaganih rešitev je preprečiti socialno stisko učencev in dijakov ter njihovih družin, tako da se cena malice za učence in dijake v šolskem letu 2022/2023 ne zviša in ostane na višini, določeni za šolsko leto 2021/2022. Prav tako se določi, da dijak ali študent v šolskem letu 2022/2023 plačuje oskrbnino v višini izhodiščne cene, kot je veljala od 3. januarja 2022 do konca pouka v šolskem letu 2021/2022.

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o financiranju šole v naravi

Iz državnega proračuna se zagotavljajo sredstva za sofinanciranje šole v naravi eni generaciji učencev letno ali dvema generacijama učencev vsako drugo leto. Iz državnega proračuna se isti generaciji

oziroma generacijama zagotavljajo tudi sredstva za subvencioniranje za učence, ki zaradi socialnega položaja ne zmorejo v celoti plačati prispevka za šolo v naravi.
4. prioriteta: kultura in kulturno-umetnostna vzgoja
/
5. prioriteta: najbolj ranljive skupine otrok
V pripravi so izhodišča za sistemsko prenovo sistema rejništva. V pripravi je Nacionalni akcijski načrt jamstvo za otroke (2022- 2030), v katerem so opredeljeni ukrepi za večjo socialno vključenost in uresničitev talentov in sposobnosti ranljivih skupin otrok. Ukrepi so osredotočeni predvsem na dostopnost storitev predšolske vzgoje in varstva, izobraževanja (vključno s šolskimi dejavnostmi), zdravstvenega varstva, prehrane in stanovanj. Pri pripravi akcijskega načrta sodelujejo različni resorji (MDDSZ, MIZŠ, MZ, MOP in MF) ter raziskovalne inštitucije in nevladne organizacije. Nacionalni akcijski načrt evropskega jamstva za otroke je v zaključni fazi priprav, sprejet bo do konca leta.
PREDNOSTNO PODROČJE 2: SODELOVANJE VSEH OTROK
Glede na zavezo članic EU za spodbujanje vključujoče in sistemske udeležbo otrok na lokalni in nacionalni ravni ter ravni EU, bosta za zagotavljanje participacije v prihodnje med člani Sveta RS za otroke in družino tudi dva predstavnika otrok, izbrana izmed otrok, vključenih v Mrežo za otrokove pravice.
PREDNOSTNO PODROČJE 3: ŽIVLJENJE BREZ NASILJA IN VARNOST OTROK V DIGITALNEM OKOLJU
V pripravi je nova Resolucija o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nad ženskami. Namen Resolucije je prepoznati ključna področja, pri katerih zaznavamo pomanjkljivosti oziroma slabše delovanje in bi bile potrebne spremembe, ter opredeliti cilje in ukrepe s katerimi bomo dosegli izboljšave. Ključne spremembe/cilji: krepitev in dvig kakovosti programov s področja nasilja v družini, izboljšana zaščita, obravnava in položaj žrtev tovrstnega nasilja, (še) večja strokovnost osebja, ki se pri svojem delu srečuje s problematiko nasilja v družini in nad ženskami, boljša ozaveščenost družbe o ničelni toleranci do nasilja v družini in nasilja nad ženskami, izboljšani predpisi na področju preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami, izboljšave na področju spremljanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami ter boljša organiziranost referenčnih področij.
PREDNOSTNO PODROČJE 4: DO OTROK PRIJAZNI POSTOPKI
/

3. PROGRAMI IN PROJEKTI

Aktivnosti, ki so se izvajale v sklopu npr. javnih razpisov, pozivov in naročil itd.

PREDNOSTNO PODROČJE 1: ENAKE MOŽNOSTI ZA VSE OTROKE

1. prioriteta: družinsko okolje in stanovanjska prikrasnost

Javni razpis za financiranje programov psihosocialne pomoči otrokom, mladostnicam in mladostnikom oziroma njihovim družinam v letih 2018 - 2020

Namen javnega razpisa je bil financiranje programov psihosocialne pomoči otrokom, mladostnikom, mladostnicam oz. njihovim družinam v letih 2018 - 2020, ki so namenjeni izboljšanju medsebojnih odnosov in zmanjševanju čustvenih stisk otrok, mladostnikov, mladostnic oziroma njihovih družin.

Javni razpis za financiranje razpisanih vsebin centrov za družine v letih 2021 – 2025. Centri za družine predstavljajo prostor druženja različnih generacij, prostor za kakovostno krepitev socialnih vlog posameznika, podporo pri lažjem usklajevanju družinskega in poklicnega življenja, izboljšanju medsebojnih odnosov ter starševskih kompetenc in prostor za izmenjavo dobrih praks ter pozitivnih izkušenj.

Javni razpis za financiranje psihosocialnih programov z naslovom: Podpora družinam v tveganih in/ali visoko konfliktnih situacijah od septembra 2021 do septembra 2022. Namen javnega razpisa je bil izbor izvajalcev, ki bodo v sodelovanju s centri za socialno delo izvedli programe v obliki delavnic v podporo družinam v tveganih in/ali visoko konfliktnih situacijah.

Javni razpis za sofinanciranje projektov večgeneracijskih centrov 2017–2021. V okviru razpisa se je vzpostavila mreža 15 večgeneracijskih centrov, ki so v lokalnih okoljih ponujali raznolike, dostopne in kvalitetne preventivne programe, namenjene ranljivim družbenim skupinam in na ta način prispevali k dvigu kakovosti življenja ranljivih skupin ter preprečevali zdrs v socialno izključenost in revščino. Ciljne skupine: družine/osebe z nizko delovno intenzivnostjo; osebe, zlasti otroci in mladi, ki tvegajo socialno izključenost; starejši, zlasti tisti iz socialno ogroženih okolij; družine, v katerih so bile zaznane slabe starševske kompetence; otroci in mladi s posebnimi potrebami; migrantski in begunski posamezniki in družine, zlasti otroci in mladi iz teh družin; romske družine, zlasti otroci in mladi iz teh družin; enostarševske družine; invalidi.

Javni razpis za sofinanciranje socialnovarstvenih programov. V sklop vsakoletnega javnega razpisa je vključena tudi vsebina: področje otrok in mladostnikov, ki so prikrasani za primerno družinsko življenje in mladostniki s težavami v odraščanju. Programi vključujejo dnevne centre za otroke in mladostnike s terenskim delom in dnevne centre za otroke in mladostnike s terenskim delom, ki vključujejo tudi svetovanje in skupnostno svetovalno delo.

2. prioriteta: zdravje otrok

Programi in projekti, namenjeni otrokom, mladostnikom in njihovim družinam sofinancirani v okviru Javnega razpisa za programe varovanja in krepitev zdravja do 2022:

Cool Kids - Program premagovanja anksioznosti za otroke in mladostnike

Program je dokazano učinkovit preventivno - kurativni program za premagovanje anksioznosti za otroke in mladostnike. Ciljna skupina programa so otroci in mladostniki v starosti od 7. do 17. leta s povišano anksioznostjo oz. anksiozno motnjo ter njihovi starši. Cool Kids program je edukativno naravnan. Otroke, mladostnike in starše nauči razumeti anksioznost ter jih oprepi z veščinami za obvladovanje strahov, s tem neposredno dviga tudi (duševno) zdravstveno pismenost in izobraženost. Za izvajanje programa se usposablja strokovnjaki iz štirih ustanov, ki se ukvarjajo s populacijo otrok in mladostnikov; Svetovalni center Ljubljana, Svetovalni center Maribor, ZD Ljubljana in ZD Velenje. Spletna stran: <https://www.coolkids.si/>

Razvijanje pozitivnega samovrednotenja ranljivih otrok

Dokazano učinkovit program s ciljem krepitve zdrave samopodobe, zmanjšanja stopnje ogroženosti učencev v osnovnih šolah, še posebej tistih, ki sodijo med ranljive otroke.

Program vključuje dejavnosti za učence od 4. do 9. razreda OŠ (predvsem slab učni uspeh in motnje vedenja), usmerjen je v premagovanje učnih težav in povečanju socialne vključenosti. Nudi usposabljanja strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju s ciljem zagotavljanja znanja, metod in preizkušenih didaktičnih pripomočkov za delo v razredu, še posebej z ranljivimi otroki.

Program v svoje aktivnosti vključuje tudi starše.

Spletna stran: <http://www.insti-rok.si/razvijanje-samovrednotenja-ranljivih-otrok/>

A (se) štekaš?!? Integriran pristop krepitve duševnega zdravja in primarne preventive samomorilnega vedenja za mladostnike

Cilj programa je krepitev duševnega zdravja in preventiva samomorilnega vedenja med mladostniki, s pomočjo dela na šolah. Program poteka v sodelovanju s sistemom vzgoje in izobraževanja, kar pomeni sodelovanje z osnovnimi in srednjimi šolami, dijaškimi domovi, organizacijami za prostochasne aktivnosti mladostnikov ipd. Vključuje učenje mladostnikov, kako prepoznavati nefunkcionalne vzorce, kako se učinkovito soočati z lastno stisko in kako prepoznati stisko pri drugih. Krepitev veščin soočanja in ukrepanja v primeru stiske pri otrocih in mladostnikih vpliva na oblikovanje življenjskega stila posameznikov v kasnejših obdobjih. Cilj je tudi ustvarjanje široke mreže pomoči in postvencijske aktivnosti za učence in dijake v primeru samomora sošolca.

Program vključuje izobraževanje za mladostnike, učitelje, starše ter tudi lokalne deležnike. V aktivnostih programa sodelujejo tri društva študentov psihologije. Spletna stran: <http://www.zivziv.si>

Varni brez nasilja - celostni program primarne preventive nasilja nad vrstniki in spolnega nasilja na škodo otrok in mladostnikov

Program promovira celosten pristop k preventivi nasilja in se posebej osredotoča na preprečevanje nasilja nad vrstniki. Njegov osnovni cilj je krepiti varovalne dejavnike otrok, mladostnikov, njihovih staršev in strokovnih delavcev za zaščito otrok in mladostnikov pred nasiljem nad vrstniki.

V okviru programa se v sklopih delavnic z otroki in mladimi obravnavajo problem vrstniškega nasilja, problem spolnega nasilja in problem nasilja v intimno-partnerskih odnosih. Cilj delavnic je predstavitev dejstev o nasilju in krepitev samozaščitnih veščin ter drugih varovalnih dejavnikov otrok in mladih.

Glavno sporočilo programa je, da nasilje ni dopusten način ravnanja v medosebnih odnosih. Osvetli tudi pomembno podporno vlogo vrstnikov, ki so npr. priče vrstniškemu nasilju. Krepi jih, da bi se podporno odzvali in pomagali ustaviti nasilje nad vrstniki. V aktivnosti programa so vključeni osnovnošolci, dijaki in pedagoški delavci.

Spletna stran: <http://isainstitut.si/isa/program-neon/>

Avtizem – SAM z drugimi

Program je namenjen otrokom in mladostnikom z avtizmom in njihovim družinam.

Obsega aktivnosti, ki so namenjene posameznikom z avtizmom in njihovim družinam: skupine za starše, delavnice za otroke in starše. Nudi usposabljanje za asistente in spremljevalce otrok in odraslih z avtizmom ter dejavnosti ozaveščanja strokovne in laične javnosti.

Spletna stran: <https://www.zveza-avtizem.eu/avtizem-sam-z-drugimi/>

Neverjetna leta

Program »Neverjetna leta« je namenjen staršem, da lahko v domačem okolju izboljšajo odnose z otroki in jih hkrati spodbujajo k primernemu vedenju. Gre za program za pomoč družinam, za zaščito otrok, ki je dokazano učinkovit tudi za zgodnje zdravljenje in preprečevanje duševnih motenj. Treninki starševstva Neverjetna leta so namenjeni staršem otrok od 3. do 8. leta starosti, ki se srečujejo s težavnim vedenjem svojih otrok. Treninki na enostaven, razumljiv in prijazen način staršem predstavljajo veščine pozitivnega starševstva, kar spodbuja otrokov kognitivni, socialni in čustveni razvoj, boljše učne dosežke ter omogoča bolj varno in zdravo odraščanje. Program predstavlja pomembno dejavnost tudi v nastajajočih centrih za duševno zdravje na primarni ravni. Spletna stran: <https://www.neverjetna-leta.si>

Dobro sem – Krepitev duševnega zdravja ranljivih skupin

Celovit program psihosocialne pomoči za ranljive skupine (otroci 6 do 12 let, mladi nezaposleni od 18 do 30 let, dolgotrajno brezposelni starši mladoletnih otrok). Program vključuje delavnice uravnavanja čustev, odločanja, soočanja in reševanja težav, spreminjanja negativnega mišljenja itd. Vključuje mlade iz ranljivih skupin po Sloveniji, s ciljem, da lažje vplivajo na svoje duševno zdravje in dobro počutje, ga

krepijo in varujejo. Program razvija in implementira celovite preventivne vsebine psihosocialne pomoči in izobražuje trenerje prostovoljce, ki v lokalnih okoljih izvajajo podporne skupine.
Spletna stran: <https://www.zpmmoste.net/dobro-sem/>

3. prioriteta: vključujoče predšolsko in šolsko izobraževanje

ESS projekt **Bralna pismenost in razvoj slovenščine - OBJEM** (<https://www.zrss.si/projekti/projekt-objem/> - trajanje od 2016 do 2022). Rezultati projekta bodo preizkušeni didaktični pristopi, ki prispevajo k dvigu ravni bralne pismenosti, model umeščanja slovenščine kot drugega jezika za učence, ki jim slovenščina ni materni jezik, preizkušeni diagnostični pripomočki za prepoznavanje ravni zgodnje pismenosti v predšolskem obdobju ter bralne pismenosti v 5. in 8. razredu OŠ ter model posodobljene vloge šolske knjižnice kot kulturnega in informacijskega središča VIZ za dvig bralne pismenosti. Projekt je eden prvih poskusov obravnave bralne pismenosti po celotni vertikali izobraževanja, od vrtca do srednje šole. Na ZRSS spletni strani v bralnici so na razpolago različna gradiva: Kako beremo, Spodbujanje razumevanje prebranega, Spodbujanje motiviranosti otrok za branje, ...

ESS projekt **Za kakovost slovenskih učbenikov – KAUČ** (2017-2022). Osrednji cilj projekta je razvoj kazalnikov kakovosti učbenikov za praktično uporabnost v procesu potrjevanja učbenikov in njihove evalvacije.

Projekti evropske kohezijske politike:

Večnamenski romski centri kot inovativna učna okolja (začetek 2022): S projektom spodbujamo prožne oblike učenja in podpiramo kakovostno karierno orientacijo za šolajočo se mladino na vseh ravneh izobraževalnega sistema. Center za šolske in obšolske dejavnosti bo krepil kompetence, veščine in znanje romskih otrok –predšolskih otrok, učencev in mladostnikov –, tako da bo izboljšal njihovo vključenost in uspešnost v vzgojno-izobraževalnem sistemu in v družbi. S projektnimi aktivnostmi bodo razvijali inovativne pedagoške prakse in prožnejše oblike vzgojno-izobraževalnega dela z romskimi otroki, ki bodo prilagojene posebnostim te skupine otrok. Razvite pedagoške prakse bodo nato uvedene v učna okolja večnamenskih romskih centrov ob upoštevanju načel individualizacije, personalizacije in diferenciacije na nivoju osnovnega in razširjenega vzgojno-izobraževalnega programa.

Projekt NA-MA **POTI** (zaključek 2022): Cilj projekta je razviti in preizkusiti prožne oblike učenja, ki bodo tudi z vključevanjem novih tehnologij pripomogle k celostnemu in kontinuiranemu vertikalnemu razvoju različnih vrst pismenosti otrok/učencev/dijakov od vrtcev do srednjih šol. Vse aktivnosti projekta bodo služile kot izhodišče za pripravo priporočil za razvoj naravoslovne in matematične pismenosti v vzgojno-izobraževalnih zavodih po vertikali.

Projekti za dvig splošnih kompetenc:

Jeziki štejejo (zaključek 2022):

Glavni cilj projekta je ugotoviti, kateri dejavniki podpirajo in kateri zavirajo ustvarjanje podpornega učnega okolja za razvoj raznojezičnosti v slovenskem šolskem prostoru. Nastajajo smernice, ki bodo pomagale vzpostaviti raznojezičnosti naklonjeno izobraževalno okolje. Raznojezičnosti naklonjeni in njen razvoj spodbujajoči vzgojno-izobraževalni zavodi naj bi v projektu pridobili jezikovno izkaznico. Projekt usmerja pedagoške delavce v preseganje spoznavanja in podajanja zgolj ene kulture in enega jezika, saj se je zaradi njihovega intenzivnejšega soočanja v sodobnem svetu porodila potreba po prisotnosti medkulturnih vsebin pri prav vseh predmetnih področjih. Vključevanje medkulturnih vidikov pri jezikovnih in nejezikovnih predmetih naj bi vodilo k ozaveščenemu sprejemanju različnih jezikovnih in kulturnih stvarnosti, s čimer bi se učeči lažje izognili spodrslijajem v medkulturnem sporazumevanju in razvili zmožnost kritične kulturne zavesti, kar naj bi jih spodbujalo k nenehnemu raziskovanju spreminjajoče se stvarnosti, na katero naj bi se odzivali brez odvečnih stereotipov in predsodkov. Projekt je s svojim moderno in inovativno oblikovanim spletnim portalom trajnostno naravnani, saj želi prav z razvojem raznojezičnosti preseči razlikovanje med jezikovnimi in nejezikovnimi predmeti ter z razvijanjem digitalne kompetence povezati različna predmetna področja in vse jezike v slovenskem prostoru ter seči prek ožjega izobraževalnega okolja v lokalne skupnosti s ciljem čim boljše osmisliti ne samo predmetne

vsebine, temveč tudi pridobivanje spretnosti in zmožnosti. Projekt namenja posebno pozornost manj razširjenim oziroma v našem izobraževalnem okolju manj poučevanim jezikom, jezikom priseljencev in jezikom, ki jim šolska politika v zadnjih desetletjih ni bila najbolj naklonjena (latinščina, grščina).

Za kakovost slovenskih učbenikov (KaUč) (zaključek 2022):

Pregled stanja kaže, da nimamo dovolj jasnih vodil o ustrezni didaktični oblikovanosti učbenikov. Za doseg osrednjega cilja projekta (tj. razvoj kazalnikov kakovosti učbenikov za praktično uporabnost v procesu potrjevanja in evalvacije) so si v projektu zastavili naslednje cilje: analizirati kazalnike kakovosti učbenikov v mednarodnem prostoru; analizirati splošne in specialno didaktične pristope, pedagoške strategije ter predmetno specifične kompetence v učbenikih (tiskanih in elektronskih); analizirati ustreznost učbenikov z vidika priporočil o oblikovanju gradiv za osebe s posebnimi potrebami, za tiste, ki so v svojem razvoju ali družbeni poziciji odrinjeni, deprivilegirani, razvojno ali socialno integrativno ogroženi; analizirati stanje na slovenskem trgu učbenikov in ga primerjati s stanjem v drugih državah; razviti strojna orodja in metodologijo za učinkovito analizo vsebine učbenikov; razviti in evalvirati kazalnike kakovosti učbenikov.

V projektu OBJEM - Bralna pismenost in razvoj slovenščine kot učnega jezika (zaključek 2022) razvijajo štiri vsebinska področja:

bralna pismenost in razvoj slovenščine (učni jezik, zmanjšanje razlik med spoloma, ranljive skupine, motivacija za branje), pripomočki za prepoznavanje ravni bralne pismenosti v predšolskem obdobju ter v 2. in 3. vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole, slovenščina kot drugi jezik (za priseljence, begunce, Rome ter za otroke, ki uporabljajo znakovni jezik) in šolska knjižnica.

Z dejavnostmi projekta sledijo cilju: razviti in preizkusiti pedagoške pristope in strategije, ki bodo pripomogli k celostnemu in kontinuiranemu vertikalnemu razvoju bralne pismenosti otrok, učencev in dijakov.

Razvijanje sporazumevalnih zmožnosti s kulturno-umetnostno vzgojo SKUM (zaključek 2022):

Poučevanje v umetnosti in s pomočjo umetniške izkušnje ter ustvarjanje prostorov, kjer se omogoča dostop do umetniške izkušnje, nakazujeta potrebo po novih didaktičnih pristopih in praksah ter inovativnih učnih okoljih. Zato je namen projekta nadalje razvijati povezave med vzgojno-izobraževalnimi zavodi ter umetniki in kulturnimi ustanovami v smeri širitve inovativnih in odprtih učnih okolij, podprtih z novimi didaktičnimi pristopi, ki krepijo sporazumevalne zmožnosti otrok/učencev/mladostnikov. Posebna pozornost je namenjena razvoju teh vsebin v kulturno manj spodbudnih okoljih in afirmaciji tistih področij umetnosti, ki so v vzgojno-izobraževalnih okoljih manj uveljavljena.

Temeljna cilja projekta sta:

- ugotoviti, koliko in na kakšen način vrtci in šole omogočajo otrokom/mladostnikom stik z vrhunskimi umetniškimi izkušnjami;
- razvijati didaktične pristope in nove oblike povezovanja vzgojno-izobraževalnega dela z umetniškimi dejavnostmi ter pri tem vključiti tudi manj uveljavljena področja umetnosti.

Inovativna pedagogika 1:1 (zaključek 2022): Namen projekta je premišljena in celovita uporaba orodij, storitev in prenosnih naprav, in ne pasivna raba IKT v šolah. Usmerjeno usposabljanje skupaj z izmenjavo dobrih praks in s smotno rabo IKT podpira sodelovalno delo, dostop do izobraževalnih virov, spremljanje napredka in vrednotenje miselnih procesov na zahtevnejših taksonomskih stopnjah ter posledično ustvarjanje različnih učnih priložnosti in sodobnih didaktičnih pristopov, kot so problemsko učenje, avtentične naloge, projektno učenje itd., kar vse omogoča aktivno vlogo učencev.

Projekt Z roko v roki poMOČ (zaključek 2021) je sledil ključnim načelom in priporočilom spodbujanja inkluzije v izobraževanju, ki predstavljajo pomembno osnovo za zagotavljanje enakih možnosti za učence z različnimi vrstami posebnih potreb v vseh vidikih njihovega življenja. Aktivnosti projekta so ponujale programe usposabljanj, ki imajo poudarek na oblikovanju pozitivnih stališč do vseh otrok s posebnimi potrebami, na profesionalnih vrednotah, in ne zgolj na znanju in spretnostih. Vsebine so se nanašale na različna področja dela, prek katerih se razvijajo kompetence, ki jih strokovni delavci nujno potrebujejo v inkluzivnem izobraževanju: prepoznavanje potreb otrok s posebnimi potrebami, poglobljena komunikacija s starši, timsko delo, radovednost, kritično mišljenje, fleksibilnost, občutek odgovornosti.

Namen projekta je bil nuditi podporo in širok nabor vsebin in načinov usposabljanj s področja pomoči in obravnave, ki bi prispevala k razvoju inkluzivnega izobraževanja in k dvigu njegove kakovosti.

Projekt Le z drugimi smo (zaključek 2021) je bil namenjen usposabljanju 10.000 strokovnih in vodstvenih delavcev in delavk v vzgoji in izobraževanju (v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, dijaških domovih, na ljudskih univerzah) na področju socialnih in državljskih kompetenc. Z ozaveščanjem o pomenu spoštovanja različnosti, medkulturnega sodelovanja in spoštljivega sobivanja v večkulturnih družbah so krepili oblikovanje vključujočih šolskih in razrednih skupnosti v vzgojno-izobraževalnih organizacijah. Pedagoške delavke, delavce in odraščajoče otroke so spodbujali k medsebojnemu sodelovanju, spoštljivi komunikaciji, konstruktivnemu reševanju konfliktov in k medkulturnemu dialogu v šoli in družbi.

Projekt Izzivi medkulturnega sobivanja (zaključek 2021): Osnovni cilj je bil prispevati k razvijanju vrednot medkulturnosti ter k izboljšanju strokovne usposobljenosti vodstvenih in strokovnih delavcev za uspešnejše vključevanje otrok priseljencev iz drugih jezikovnih in kulturnih okolij v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem. Cilj je bil zagotoviti ustrezno izobraževanje strokovnih delavcev, ki so v stiku z otroki priseljenci, ter usposabljanje strokovnih delavcev – multiplikatorjev za delo z otroki priseljenci ter s strokovnimi delavci vzgojno-izobraževalnih zavodov, v katere so vključeni otroci priseljenci.

4. prioriteta: kultura in kulturno – umetnostna vzgoja

Kulturne ustanove na vseh področjih umetnosti in kulture zagotavljajo za otroke in družine kakovostno ponudbo kulturnih vsebin (predstave, filmi, koncerti, abonmaji za družine ...) ter kulturnih dejavnosti (npr. različne delavnice, igralne ure ...). Aktualno ponudbo ter informacije o kakovostni ponudbi (projektih, dejavnostih ...) kulturnih ustanov iz vse Slovenije so zbrane na portalu <https://kulturnibazar.si/>, ki deluje v okviru **nacionalnega stičišča kulturno-umetnostne vzgoje Kulturni bazar**.

Nacionalni medresorski projekt Kulturni bazar izvajamo MK, MIZŠ in ZRSŠ, v sodelovanju s kulturnimi ustanovami iz vse Slovenije, izvršni producent projekta je Cankarjev dom v Ljubljani. **Portal Kulturni bazar** vključuje *e-Katalog ponudbe kulturno-umetnostne vzgoje* (<https://kulturnibazar.si/katalog-ponudbe-kuv>), ki deluje v obliki spletnega imenika slovenskih kulturnih ustanov na tem področju. Omogoča izbiranje oziroma pridobivanje informacij po posameznih področjih umetnosti in kulture, po starostnih skupinah otrok in mladih, po regijah, vključuje neposredne kontakte in povezave s koordinatorji kulturno-umetnostne vzgoje v kulturnih ustanovah itd. Obsega tudi ponudbo strokovnih usposabljanj, namenjenih strokovnim delavkam in delavcem v vzgoji in izobraževanju ter kulturi. V 2021 je v okviru projekta izšla knjižica *Kulturoplov*, prelet slovenske kulturno-umetnostne ponudbe za šole in vrtce. Knjižica je dostopna v fizični obliki in v e-obliki na <https://kulturnibazar.si/>. V okviru Kulturnega bazarja 2022 je izšel e-priročnik *Kam me nese? Prav me nese*, ki prinaša bogat izbor kulturnih poti po Sloveniji. Dostopen je v e-obliki v knjižnici strokovnih gradiv na spletni strani Kulturnega bazarja, primeren tako za vrtce in šole kot za družine.

Muzeji in galerije po vsej Sloveniji so izvajali spremljevalne/pedagoške programe za otroke in družine, pripravljenih je bila vrsta novih programov. Več informacij na <https://www.pedagoskiprogrami.si/>. Posebej omenimo sedaj že tradicionalno vseslovensko akcijo *Z igro do dediščine*, ki poteka že od leta 2010 v Tednu otroka na pobudo Sekcije za izobraževanje in komuniciranje pri Skupnosti muzejev Slovenije in v njeni organizaciji. Z akcijo želijo promovirati pedagoško delo v muzejih ter njegov pomen pri približevanju kulturne dediščine in muzejskega dela javnosti, širiti prepoznavnost kulturnovzgojnih pristopov in programov v muzejih in galerijah, spodbujati medgeneracijsko zblíževanje, odkrivanje novih znanj skozi igro, aktivno doživljanje in ustvarjalnost. V okviru akcije muzeji in galerije pripravijo različne brezplačne programe: razstave, družinske programe in druge javne prireditve (ustvarjalnice, demonstracije, vodenja, dogodke, nastope, tekmovanja, natečaje ...), namenjene otrokom in družinam.

Zavod za kulturno dediščino Slovenije (ZVKDS) vsako leto organizira *Dneve evropske kulturne dediščine* ter nacionalni *Teden kulturne dediščine* (soorganizatorji TKD smo: MK, MIZŠ in ZRSŠ). V 2020 je bila tema *Spoznavaj? Varuj! Ohrani*, v 2021 *Dober tek!*, v 2022 *(V)ztrajnostna dediščina*. ZVKDS vsako leto v program uvrsti več kot 400 dogodkov v več kot 150-tih krajih, sodelovalo je blizu 500 deležnikov: vrtci, šole, nevladne organizacije ... ZVKDS se je leta 2021 prvič pridružil natečaju za otroke in mlade pod okriljem Sveta Evrope in izvedel natečaj *Mladi raziskovalci evropske dediščine v Sloveniji*.

Javna agencija za knjigo RS (JAK) sofinancira projekte, ki prispevajo k razvoju družinske pismenosti, med njimi izpostavimo promocijsko **akcijo Beremo skupaj**, ki je del **Nacionalnega meseca skupnega branja**, katerega pomemben cilj je tudi spodbujanje skupnega branja v družini. Kulturne ustanove, ki delujejo na področju bralne pismenosti (Bralna značka Slovenije – ZPMS, Vodnikova domačija ...) ter splošne knjižnice so vključene v mrežo za družinsko pismenost in prispevajo vsebine za portal druzina.pismen.si, katerega nosilec je Andragoški center Slovenije.

Vsako leto v obdobju poročanja se je izvedel nacionalni medresorski projekt **Rastem s knjigo**, v okviru katerega so vsi sedmošolci osnovnih šol in vsi dijaki srednjih šol obiskali splošno knjižnico, kjer se je izvedel program »Rastem s knjigo OŠ in SŠ«. V knjižnici prejmejo v dar knjigo, ki je izbrana na razpisu JAK.

V okviru splošnih knjižnic so bili v obdobju poročanja vzpostavljeni **kompetenčni centri**, ki so pomembni tudi za razvoj bralne kulture in bralne pismenosti otrok oziroma družinsko pismenost: pri Mestni knjižnici Ljubljana: Učni center, center za stalno strokovno izobraževanje in usposabljanje knjižničarjev in strokovne javnosti; in Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, center za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja; pri Mariborski knjižnici je bil vzpostavljen Center za spodbujanje bralne pismenosti. Programe in projekte, ki se nanašajo na družinsko pismenost, splošne knjižnice, ki so občinski javni zavodi, izvajajo v okviru redne dejavnosti. Mestna knjižnica Kranj si prizadeva pridobiti naziv kompetenčnega centra za družinsko pismenost.

Za razvoj družinske pismenosti je pomemben tudi projekt **Branju prijazna občina**, ki ga izvajajo je MK, Združenje splošnih knjižnic in Skupnost občin Slovenije od leta 2017, torej v celotnem obdobju poročanja. V letih trajanja projekta ugotavljamo, da v občinah poteka cela vrsta projektov in aktivnosti za vse ciljne skupine uporabnikov, preko katerih izkazujejo široko družbeno odgovornost do branja kot vrednote.

Program **#športajmoinberimo** je v letih 2020-2022 potekal pod pokroviteljstvom Olimpijskega komiteja Slovenije v partnerstvu z MK, MIZŠ, ZRSŠ, JAK, Pionirsko – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Društvom Bralna značka - ZPMS in Mariborsko knjižnico ter v sodelovanju s Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota, Mestno knjižnico Kranj, Knjižnico Franceta Bevka Nova Gorica, Knjižnico Ivana Potrča Ptuj, Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper, Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto, Knjižnico Radovljica in Knjižnico Velenje ter osnovnimi in srednjimi šolami, ki so se partnersko povezale z navedenimi splošnimi knjižnicami. V letu 2022 se je program izvedel v desetih splošnih knjižnicah, kjer so se srečali vrhunski in perspektivni športniki in športnice. Cilj projekta je spodbujanje branja med mladimi športniki s stratusom perspektivnega športnika, ki obiskujejo zadnjo triado osnovne šole in srednje šole. V okviru #ŠIB vsak mesec pripravljajo [knjižni izbor](#) za spodbujanje branja knjig, povezanih s športom in gibanjem.

Javni sklad za kulturne dejavnosti (JSKD) vsako leto izvaja dodatna strokovna usposabljanja z različnih področij kulture (likovna umetnost, glasba, gledališče ...) za strokovne delavce VIZ ter strokovna usposabljanja za mentorje in vodje otroških kulturnih skupin v okviru dejavnosti JSKD. V njihove različne kulturne dejavnosti in tekmovanja se vključujejo otroci iz vse Slovenije, kar zagotavlja JSKD mreža (59 območnih izpostav).

ESS projekti kulturno-umetnostne vzgoje, izbrani na MK na Javnem razpisu za izbor operacij »Razvoj inovativnih učnih okolij in prožnih oblik učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture (JR ESS RIUO 2016–2021)«. Projekti so bili namenjeni strokovnemu usposabljanju strokovnih

delavcev v VIZ in kulturnih ustanovah na področju filmske in gledališke vzgoje ter razvoju kompetence kulturna zavest in izražanje pri učencih:

- Projekt Art kino mreže Slovenije (AKMS) **Filmska osnovna šola (FOŠ)** je s strokovnimi usposabljanji ter informacijskim spletiščem *Šola filma* (www.solafilma.si/sl) kontinuirano in sistematično krepil kompetence strokovnih delavcev VIZ in filmskih ustvarjalcev ter ustvarjalk na področjih filma. FOŠ je preko strokovnih usposabljanj in informacijskega spletišča povečala dostopnost do filmsko-vzgojnih vsebin in o njih ozaveščala po celotni Sloveniji, predvsem izven večjih mestnih središč, kjer so glede ponudbe filmsko-vzgojnih programov prikrajšani. V šolskem letu 2020/2021 je kar 132 osnovnih šol izvajalo izbirni predmet Filmska vzgoja, v projekt FOŠ pa je bilo vključenih 80% vseh šol, ki so predmet izvajale. 185 osnovnih šol je vsaj enkrat vključilo filmsko-vzgojne dejavnosti v svoj vzgojno-izobraževalni proces. Na šoli so samostojno ali v sodelovanju s filmsko-vzgojnimi izvajalci izvedli filmsko vzgojno dejavnost, največkrat v obliki ogleda filma s pogovorom ali filmske delavnice. Pri samostojnem izvajanju filmsko-vzgojnih dejavnosti so največkrat uporabljali strokovna gradiva in filme iz filmske baze informacijskega spletišča *Šola filma*.
- Center za mladinsko kulturo Kočevje je skupaj s partnerji izvajal petletni nacionalni projekt **Filmski vlak**. Namen projekta je bil razvoj prožnih oblik učenja in inovativnih učnih okolij na področju filmske vzgoje. S programom so krepili kompetence strokovnih delavcev v VIZ na področju filmske vzgoje, v šolah so povečali vključevanje filmske vzgoje ter prispevali k razumevanju filmske umetnosti, spoznavanju filmskih in avdiovizualnih del in ustvarjanju s področja filma. V projekt je bilo vključenih 30 VIZ iz manjših krajev.
- Slovensko narodno gledališče Maribor, drama SNG Maribor je skupaj s partnerji izvajalo projekt **Prvi prizor, gledališče kot prostor učenja simbolnih jezikov**. V projektu je sodelovalo 17 OŠ (10 iz manjših krajev). V projekt je bilo vključenih 7636 učencev.
- Slovenski gledališki inštitut (v nadaljevanju: SLOGI) je izvajal projekt **Gleda(l)išče**, ki je partnersko povezoval VIZ, kulturne ustanove in ustvarjalce. V projektu je bila razvita platforma ZLATA PALIČICA, ki je celostno spletno okolje, katerega sestavni del so priporočene gledališke predstave za otroke in mladino ter priporočene KUV vsebine na področju gledališča. Platforma aktivno spodbuja partnerstvo med VIZ in ustvarjalci ter omogoča sistematično in kontinuirano spoznavanje kakovostne gledališke produkcije za otroke in mladino. Spletna stran je primerna tudi za izbor kakovostnih predstav za otroke v njihovem prostem času. V projektu Gleda(l)išče so skupno vključili strokovne delavce iz 329 OŠ (277 OŠ iz manjših krajev). SLOGI je v letu 2021 izvedel spletni posvet v okviru katerega so predstavili tudi priročnik *Gledališče pod drobnogledom – priročnik za gledališko opismenjevanje* (dostopen brezplačno na portalu Kulturnega bazarja).
- Zavod BUNKER je v projektu **Igrišče za gledališče 2.0** usposabljal ustvarjalce in strokovne delavce VIZ za delo v okviru KUV in skozi praktično delo z mladimi preizkušali prožne oblike učenja s pomočjo sodobnega gledališča: nove oblike kulturnih dni, šolo v kulturi, tandemske ure, tandemske medpredmetne dni, nove formate gledaliških klubov. Vzpostavili so abonmajski način izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev. Posebnost projekta je razvoj kulturno-vzgojne dejavnosti: *Šola v kulturi*, ki jo je mogoče izvajati za učence ali za strokovne delavce. V projekt *Igrišče za gledališče 2.0* so skupno vključili strokovne delavce iz 57 OŠ (53 OŠ iz manjših krajev) ter 3250 učencev.

5. prioriteta: najbolj ranljive skupine otrok

Javni poziv za usposabljanje za zakonite zastopnike mladoletnikov brez spremstva. Zakoniti zastopnik mladoletnika brez spremstva je lahko vsakdo, ki izpolnjuje pogoje za skrbnika, določene z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, in ki se je udeležil usposabljanja in je vpisan na seznam zakonitih zastopnikov, ki ga vodi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. V skladu z določbami ZMZ-1 zakoniti zastopnik zastopa mladoletnika brez spremstva v postopku za priznanje mednarodne zaščite in na področjih varovanja zdravja, izobraževanja, varovanja premoženjskih pravic in koristi ter v zvezi z uresničevanjem pravic na področju sprejema, in sicer do izvršljivosti odločitve izdane v postopku mednarodne zaščite. Usposabljanje kandidatov za zakonite zastopnike traja 40 ur, od tega 16 ur teoretičnega dela in 24 ur praktičnega dela, na podlagi javnega pooblastila ga izvaja Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani.

PREDNOSTNO PODROČJE 2: SODELOVANJE VSEH OTROK

CP4EUROPE - »Strengthening National Child Participation Frameworks and Action in Europe (CP4Europe) Republika Slovenija je partner v mednarodnem projektu »Strengthening National Child Participation Frameworks and Action in Europe (CP4Europe)« v katerem pod vodstvom Sveta Evrope sodelujejo tudi Češka, Finska, Islandija, Portugalska. Glavni cilj projekta je povečati možnosti za sodelovanje otrok v državah članicah EU in Sveta Evrope ter podpirati nacionalne dejavnosti s pomočjo vseevropskega delovanja in prepoznavnosti. Projekt promovira uporabo orodja za sodelovanje otrok na najrazličnejših področjih, med drugim tudi Priročnika o udeležbi otrok »Prisluhni - deluj - spremeni«, in sicer z namenom podpore in razvoja novih modelov participacije otrok na nacionalni ravni. Strokovnjaki iz različnih organizacij, ki vsakodnevno delajo z otroki, bodo orodje testirali in ga nadgradili za uporabo v slovenskem okolju. Prednostne aktivnosti projekta so krepitev znanja in veščin strokovnjakov, ki delajo z otroki, za njihovo sodelovanje/participacijo v procesih odločanja, krepitev veščin ranljivih skupin otrok za sodelovanje/participacijo, priprava nacionalnih priporočil za sodelovanje otrok/participacijo otrok.

Projekt »Uresničevanje pravice otrok do participacije: Naše mnenje šteje« (zaključek 2022)

Projekt je bil namenjen vzpostavitvi večjega zavedanja o pravici otrok do aktivnega sodelovanja v družbenem in političnem življenju – tako med otroki samimi kot tudi med odraslimi. Otrokom (13-18 let) je bilo omogočena izkušnja aktivnega državljanstva, "biti slišan in upoštevan", ozaveštili in praktično so izkusili strpno, spoštljivo komuniciranje in sodelovanje. Pri odločevalcih pa je projekt povečal angažiranost, da se pri svojih nalogah, ki se tičejo tudi otrok in mladih, z njimi posvetujejo ter njihova stališča tudi upoštevajo. V projektu so bila izvedena 4 regijska posvetovanja z otroki na naslednje teme: participacija otrok v šoli, pri zdravniku, v lokalni skupnosti ter na sodišču. Na zaključnem dogodku so bili k udeležbi povabljeni tudi odrasli: različni strokovnjaki, ki so jih podkrepili pri njihovih razmišljanjih in odločevalci, katerim so predstavili ključne predloge z vsake teme. Končni rezultat projekta je bila nadgradnja Bele knjige ZPMS o uresničevanju pravice otrok do participacije. V dokument so vključeni po 3 ključni predlogi otrok za vsako področje.

Financer: Erasmus + Mladi v akciji (projekti dialoga z mladimi)

Fokusna skupina za pripravo Nacionalnega akcijskega načrta k Jamstvu za otroke (zaključeno 2022) – morda se tematsko ne umešča v ta dokument, vendarle pa kaže na korak k večji vključenosti otrok.

V marcu 2022 je preko spletne aplikacije zoom potekala fokusna skupina z otroki (45), starimi večinoma 13 in 14 let. Namen je bil slišati, kako otroci vidijo in razmišljajo o naslednjih področjih: šolstvo in izobraževanje, revščina in socialna izključenost, stanovanje in zdravje.

Otroški parlamenti, program, ki kontinuirano teče že 33. leto zapored pok okriljem ZPMS. Namenjen je vzgoji in ozaveščanju otrok za aktivno državljanstvo in nudenju možnosti za participacijo otrok. V programu so udeleženi osnovnošolci, večinoma iz zadnje triade. Osrednjo temo razprav v določenem šolskem letu izberejo otroci sami – v šol. letu 2022/23 je tema Duševno zdravje otrok in mladostnikov. Tekom šolskega leta se srečujejo na šolskih, občinskih, medobčinskih, regijskih nivojih, razprave pa navadno zaključijo na nacionalni ravni v Državnem zboru RS. Svoja videnja in predloge v zvezi z

določeno temo predstavijo na nižjih nivojih ravnateljcem, predstavnikom lokalnih oblasti, na višjih nivojih pa odločevalcem in nekaterim strokovnjakom, katerih delovno področje se povezuje s tematiko. Manko programa je v povratnih informacijah otrokom. Odrasli otroke sicer poslušajo, zares slišijo pa le v zelo majhni meri.

Sofinanciranje v šol. Letu 2022/23 Zavod RS za šolstvo.

PREDNOSTNO PODROČJE 3: ŽIVLJENJE BREZ NASILJA IN VARNOST OTROK V DIGITALNEM OKOLJU

Javni razpis za sofinanciranje socialnovarstvenih programov. V sklop vsakoletnega javnega razpisa je vključeno tudi področje drugih oblik zasvojenosti, tudi z digitalno tehnologijo.

PREDNOSTNO PODROČJE 4: DO OTROK PRIJAZNI POSTOPKI

/

4. RAZISKOVALNA DEJAVNOST

Izvedene (ali še v teku) raziskave, študije, preizkusni programi ali raziskovalni projekti ipd.

PREDNOSTNO PODROČJE 1: ENAKE MOŽNOSTI ZA VSE OTROKE
1. prioriteta: družinsko okolje in stanovanjska prikraščenost
Raziskava v sklopu programa dela in razvoja IRSSV za leto 2020: Analiza politik izbranih področij življenja otrok v Sloveniji Raziskava v sklopu programa dela in razvoja IRSSV za leto 2021: Vsakdanje življenje otrok v času epidemije Covid 19
2. prioriteta: zdravje otrok
/
3. prioriteta: vključujoče predšolsko in šolsko izobraževanje
Analiza učnega uspeha romskih otrok v osnovni šoli; Izvajalec Inštitut za narodnostna vprašanja. Na vzorcu osnovnih šol, ki so bile vključene v projekt Skupaj za znanje, smo analizirali obiskovanje pouka romskih otrok v OŠ in pridobili ocene o uspešno zaključeni osnovnošolski izobrazbi med njimi.
4. prioriteta: kultura in kulturno-umetnostna vzgoja
Kulturni bazar (2020, 2021 2022) vključuje različne dogodke: predstave, filmske projekcije, predstavitve, predavanja, okrogle mize, delavnice in razstave, ki so namenjene strokovnim delavkam in delavcem ter študentkam in študentom z različnih področij (vzgoje in izobraževanja, kulture, kmetijstva in prehrane, zdravstva, sociale, okolja in prostora ...). V okviru strokovnega usposabljanja ter na portalu Kulturni bazar (rubrika Gradiva) skrbimo za predstavitve novjših izsledkov nacionalnih in mednarodnih študij in raziskav. ESS projekt SKUM , katerega namen je bil nadalje razvijati povezave med vzgojno-izobraževalnimi zavodi ter umetniki in kulturnimi ustanovami v smeri širitve inovativnih in odprtih učnih okolij, podprtih z novimi didaktičnimi pristopi za krepitev sporazumevalnih zmožnosti otrok/ učencev/mladostnikov. Posebna pozornost je bila namenjena razvoju teh vsebin v kulturno manj spodbudnih okoljih in afirmaciji v vzgojno-izobraževalnih okoljih manj uveljavljenih področij umetnosti.
5. prioriteta: najbolj ranljive skupine otrok
Okrepitev promocije pozitivne podobe rejništva v širši javnosti.
PREDNOSTNO PODROČJE 2: SODELOVANJE VSEH OTROK
Izboljšanje področja participacije otrok v Sloveniji: Projekt CoE/MoLFSA/PIRS/PIC (CMPP) 2021. V sklopu projekta je bila izvedena evalvacija priročnika Sveta Evrope na temo participacije otrok z vidika njegove uporabnosti v slovenskem kontekstu. Namen projekta je bil opolnomočenje ranljivih skupin otrok glede njihove pravice do participacije ter oblikovanje predlogov za sprejemanje nadaljnjih ukrepov na tem področju ozaveščanje otrok glede njihove pravice do participacije.

PREDNOSTNO PODROČJE 3: ŽIVLJENJE BREZ NASILJA IN VARNOST OTROK V DIGITALNEM OKOLJU

Raziskava v sklopu programa dela in razvoja IRSSV za leto 2022:

Spoštovanje, varstvo in izpolnjevanje pravic otrok v digitalnem okolju

Inštitut RS za socialno varstvo v okviru raziskovalne naloge razvija **Regijski indeks blaginje otrok**, ki bo predvidoma vključeval sklop 'izpostavljenost nasilju'. V letu 2023 se načrtuje izvedba raziskave.

PREDNOSTNO PODROČJE 4: DO OTROK PRIJAZNI POSTOPKI

Ministrstvo za pravosodje pričinja s projektom »**Izboljšanje stanja na področju sodnega izvedenstva v družinskih zadevah in s tem položaja otrok v sodnih postopkih**« in je v ta namen že ustanovilo medresorsko delovno skupino za izvedbo tega projekta. Cilj projekta bo najti rešitve za dolgotrajno odločanje v družinskih zadevah, ki je med drugim tudi posledica dejstva pomanjkanja sodnih izvedencev klinične psihologije in s tem zamud pri izdelavi izvedenskih mnenj.

Od septembra 2021 se izvaja tudi skupni projekt Evropske unije in Sveta Evrope "**Izboljšanje mladoletniškega kazenskopravnega sistema in okrepitev izobraževanja ter usposabljanja zaporskega osebja**". Projekt pomeni odziv na potrebo po izboljšanju mladoletniškega kazenskopravnega sistema in sistema izvrševanja kazenskih sankcij v skladu z najnovejšimi evropskimi in mednarodnimi standardi ter dobrimi praksami. V ta namen se v okviru projekta pripravlja celovit pregled nacionalnega pravnega okvira in politik na področju obravnave mladoletnih storilcev kaznivih dejanj, analiza konkretnih primerov ter primerjalna analiza z naborom dobrih praks v drugih evropskih državah.

5. DOGODKI

Enkratni dogodki izvedeni v obdobju poročanja npr.: konference, kongresi, srečanja, razstave, seminarji, delavnice, publikaciji ali drugi dogodki

PREDNOSTNO PODROČJE 1: ENAKE MOŽNOSTI ZA VSE OTROKE

1. prioriteta: družinsko okolje in stanovanjska prikrajsanost

Niz **treh usposabljanj z naslovom Sodelovalno starševstvo: različne stroke za skupno dobro** se je udeležilo preko 400 strokovnih delavcev in delavk s področja socialnega varstva, zdravstvene nege in babištva. Glavni namen usposabljanja je bil osvetliti pomen sodelovalnega starševstva ter okrepiti sodelovanje stroke pri vzpostavitvi celostnega pristopa obravnave mladih družin. Vsebinsko je usposabljanje zajemalo področje sodelovalnega starševstva, s poudarkom na vlogi in pomenu aktivnega očetovstva, pomen usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, spremembe v dinamiki partnerstva in izzive mladih družin po rojstvu otroka, zakonodajni vidik na področju pravic ob rojstvu otroka ter duševno zdravje mladih staršev in vloge očetov pri dojenju. V sklepnem delavniškem delu usposabljanja so udeleženci razpravljali o lastnih izkušnjah celostne obravnave pri podpori starševstvu in pomenu medsebojnega sodelovanja različnih strok.

V publikaciji **Sodelovalno starševstvo: različne stroke za skupno dobro** je osvetljen pomen sodelovanja obeh staršev in dejavnega očetovstva na samem začetku družinskega življenja. V njej so zbrane informacije o socialnih pravicah ob rojstvu otroka in družinskih prejemkih, o tem, zakaj je obdobje nosečnosti in dojenčka pomembno za vse družinske člane, in kako smiselno je, da starša sodelujeta pri novih dejavnostih vse od previjanja do igre z dojenčkom ipd. Smernice so namenjene strokovnemu osebju v zdravstvu in socialnem varstvu.

V publikaciji **Mreža socialnovarstvenih programov, programov za invalide in drugih programov v podporo družini**, ki jo MDDSZ izda vsako leto, so navedeni vsi programi za otroke in mladostnike, ki so prikrajsani za primerno družinsko življenje in mladostnikom s težavami v odraščanju, krizni centri za otroke in mladostnike ter programi v podporo družini.

2. prioriteta: zdravje otrok

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) so v sklopu Nacionalnega programa za duševno zdravje MIRA pripravili **Smernice za psihološko prvo pomoč**:

- Kako pomagam v primeru paničnega napada?
- Kako pomagam v primeru depresije?
- Kako pomagam v primeru čezmernega pitja alkohola?
- Kako pomagam v primeru samomorilne ogroženosti?

V okviru programa Psihološke prve pomoči so bila pripravljena tudi **promocijska gradiva**:

- Plakat velikosti A1 in B1 (na voljo tudi v PDF verziji)
- Letak (na voljo tudi v PDF verziji)
- Promocijski video (dostopen na: <https://youtu.be/g2Fna85lJSg>)

V okviru programa Psihološka prva pomoč, katerega osrednje sporočilo se glasi: **»V tvoji besedi je pomoč.«**, je izšla tudi **kampanja na socialnih omrežjih** (kampanji lahko sledite na: https://www.instagram.com/psiholoska_prva_pomoc/).

3. prioriteta: vključujoče predšolsko in šolsko izobraževanje

Izvedene so bile **zaključne konference projektov**:

- NA-MA POTI: <https://www.zrss.si/konference/zakljucna-konferenca-projekta-na-ma-poti/>
- Jeziki štejejo: https://jeziki-stejejo.si/event/zakljucna-konferenca-jeziki-stejejo_26-in-27-9-2022/
- Za kakovost slovenskih učbenikov - KaUč: <https://pef.um.si/novica/zakljucna-konferenca-petletnega-projekta-za-kakovost-slovenskih-ucbenikov/>
- OBJEM - Bralna pismenost in razvoj slovenščine kot učnega jezika: <https://www.zrss.si/konference/zakljucna-spletna-konferenca-projekta-bralna-pismenost-in-razvoj-slovenscine-objem/>
- Razvijanje sporazumevalnih zmožnosti s kulturno-umetnostno vzgojo SKUM: <https://www.zrss.si/koledar/zakljucna-konferenca-projekta-skum-razvijanje-sporazumevalne-zmoznosti-s-kulturno-umetnostno-vzgojo/>
- Le z drugimi smo: <https://isim.zrc-sazu.si/en/node/102078>
- Izzivi medkulturnega sobivanja: <http://www.medkulturnost.si/zakljucna-konferenca-projekta-izzivi-medkulturnega-sobivanja-bo-potekala-10-in-11-junija-2021/>
- Zaključna konferenca projekta PODVIG ((Krepitev kompetence podjetnosti in spodbujanje prožnega prehajanja med izobraževanjem in okoljem v gimnazijah) <https://www.zrss.si/konference/zakljucna-konferenca-projekta-podvig/>

Na spletnih straneh projektov so objavljene tudi drugi dogodki, npr. seminarji, in nastale publikacije.

4. prioriteta: kultura in kulturno-umetnostna vzgoja

V letu 2021 smo pripravili nacionalno strokovno usposabljanje [Kulturni bazar v regiji v Mariboru](#). Organizatorji: MK, MIZŠ, ZRSS, Mestna občina Maribor, Slovensko narodno gledališče Maribor. Osrednja pozornost je bila namenjena načrtnemu razvoju kulturno-umetnostne vzgoje (KUV) v vzgojno-izobraževalnih zavodih, kulturnih ustanovah in lokalnih skupnostih podravske, pomurske in koroške regije ter prepoznavanju prednosti, ki jih prinašajo inovativno snovanje, sodelovanje in partnersko povezovanje vseh treh deležnikov. Dolgoročni cilj je vzpostavitev nacionalne in regionalnih mrež koordinatorjev KUV, ki bodo otrokom in mladim omogočale dostopnejšo kakovostno KUV na vseh področjih kulture.

V sklopu projekta **Očka v akciji** je 112 pediatričnih ambulant po Sloveniji prejelo pakete kartonk z družinsko tematiko z željo, da bi v čakalnicah ambulant otrokom in njihovim staršem na kakovosten način krajšale čas. Izbrane kartonke, namenjene otrokom do tretjega leta starosti, omogočajo pozitivno izkušnjo ob prebiranju in vplivajo na kasnejše potrebe po družinskem in individualnem branju, s čemer se krepi bralna pismenost.

5. prioriteta: najbolj ranljive skupine otrok

Na podlagi sklepa **Sveta RS za otroke in družino, je oblikovana enotna spletna info točka** brezplačnih virov pomoči na področju duševnega zdravja. Na spletni strani info točke bodo tako lahko uporabniki na enem mestu pridobili vse potrebne informacije o pridobivanju različnih oblik brezplačne psihosocialne pomoči.

Podelitev priznanj na področju rejništva za leti 2020 in 2021; gre za vsakoletni dogodek, kjer se podeli priznanja za dolgoletno in uspešno izvajanje rejniške dejavnosti.

Na področju rejništva je bilo izvedeno srečanje (on-line) s centri za socialno delo, ki je bilo namenjeno aktualni problematiki na področju rejništva.

Na področju rejništva je bila izvedeno srečanje z nevladno organizacijo - Rejniškim društvom Slovenije, ki je bilo namenjeno aktualni problematiki na področju rejništva in predlogom glede prenove sistema.

Na področju Duševnega zdravja in dobrega počutja **sta bili izvedeni dve izobraževanji za strokovne delavce in strokovne sodelavce**, ki delajo na področju dela z družino. Predstavljeni so bili splošni principi nastanka psiholoških težav otrok in mladostnikov s poudarkom pomena kvalitete družinskega okolja ter tudi drugih socialnih okolij.

PREDNOSTNO PODROČJE 2: SODELOVANJE VSEH OTROK

V okviru **projekta CP4Europe** so bile izvedene fokusne skupine z otroki na temo izboljšanja možnosti sodelovanja otrok na najrazličnejših področjih.

V pripravo **Nacionalnega akcijskega načrta jamstvo za otroke** so bili vključeni tudi **otroci**. 9. marca 2022 je bilo v soorganizaciji Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Inštituta RS za socialno varstvo, Zveze prijateljev mladine Slovenije, Pravno-informacijskega centra nevladnih organizacij in Slovenske fundacije UNICEF izvedeno posvetovanje s 37 otroki iz cele Slovenije, starimi med 12 in 15 let.

Mednarodna konferenca »Jamstvo za otroke – enake priložnosti za vsakega otroka« (zaključeno 2021) V okviru predsedovanja Slovenije Evropski Uniji je 9. novembra 2021 potekala mednarodna konferenca z naslovom Jamstvo za otroke – enake priložnosti za vsakega otroka. Konferenca je potekala v angleškem jeziku na zelo visokem nivoju, prisotnih je bilo več kot 300 udeležencev. Uvodni del konference sta vodila učenec (ZPMS) in dijakinja (Slovenska fundacija za Unicef). V nadaljevanju je dodatno sodeloval še učenec, ki je preko video prispevka predstavil zgodbo vrstnika, ki živi v socialno manj spodbudnem okolju in ima zdravstvene težave. Voditelja uvodnega dela konference sta o svoji izkušnji napisala prispevek za Časoris (spletni časopis za otroke), ki ju je nominiral za »faci« meseca novembra. Ob koncu leta sta prejela priznanje Faca leta 2021.

Svetovni dan otrok (20. november) – Vsako leto, na dan, ki sovpada z obletnico sprejetja Konvencije o otrokovih pravicah, **prevzame Junior ambasador UNICEF-a** ministrsko vlogo na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Ob tej priložnosti otroci in mladi po vsem svetu opozarjajo na položaj vrstnikov, odločajo o pomembnih zadevah, ki vplivajo na njihova življenja ter sporočajo svoja mnenja in želje za boljšo prihodnost.

PREDNOSTNO PODROČJE 3: ŽIVLJENJE BREZ NASILJA IN VARNOST OTROK V DIGITALNEM OKOLJU

Javno naročilo – **Zloženke o problematiki nasilja v družini** – 50.000 zloženek

Na mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami je v Ljubljani 25. 11. 2022 potekala **Nacionalna konferenca o preprečevanju in odzivanju na nasilje nad ženskami v Sloveniji**.

PREDNOSTNO PODROČJE 4: DO OTROK PRIJAZNI POSTOPKI

Zaključna konferenca SU/SE projekta Hiša za otroke v Sloveniji – maja 2022 je v Ljubljani potekala zaključna konferenca skupnega projekta Generalnega direktorata Evropske komisije za podporo strukturnim reformam in Sveta Evrope »Podpora implementaciji projekta Barnahus v Sloveniji«. Projekt se izvaja s finančno podporo Evropske unije preko programa podpore strukturnim reformam v sodelovanju z Generalnim direktoratom Evropske komisije za podporo strukturnim reformam (DG REFORM).

Otvoritev hiše za otroke – 27. 5. 2022 je potekala uradna otvoritev Hiše za otroke. Odprtja so se udeležili visoki politični predstavniki, med njimi predsednik republike, ministra za pravosodje in za notranje zadeve, namestnik Varuha človekovih pravic ter in veleposlanica Kraljevine Norveške v Sloveniji.

6. KOLIČINSKI PODATKI – Akcijski načrt s pregledom izvajanja - PRILOGA

Realizacija kazalnikov in finančnih sredstev (po posameznih letih) za posamezne aktivnosti:

I. PREDNOSTNO PODROČJE: ENAKE MOŽNOSTI ZA VSE OTROKE						
STRATEŠKI CILJ: Otrokom zagotoviti zaščito, enake možnosti in odsotnost diskriminacije ter uživanje vseh pravic						
1. prioriteta: družinsko okolje in stanovanjska prikraščenost						
Specifični cilji:						
zagotoviti varno in kvalitetno okolje za vse otroke, ki živijo v domačem okolju, zagotoviti varno in kvalitetno okolje za vse otroke, ki ne živijo v domačem okolju (otroci nameščeni v vzgojne zavode ali rejniške družine), zagotoviti sistemske podpore pri njihovi integraciji za čas po prenehanju bivanja v zavodu ali pri rejnikih (vključno za migrantske/begunske otroke brez spremstva), uvesti instrumente, namenjene zmanjševanju stanovanjske prikraščenosti ranljivih družin v okviru družinske in socialne politike, oblikovati dolgoročne sistemske rešitve, ki bodo namenjene preprečevanju nastanka prisilnih deložacij ter ukrepanja, če do deložacij pride (slediti načelom največje koristi otroka) vzpostaviti sistem socialnih stanovanjskih pomoči za družine, ki tvegajo revščino in socialno izključenost.						
UKREP	KAZALNIK	FINANČNA SREDSTVA V EUR / REZULTAT			PP	NOSILEC UKREPA
		2020	2021	2022		
Javni razpis za financiranje programov psihosocialne pomoči otrokom, mladostnicam in mladostnikom oziroma njihovim družinam v letih 2018 - 2020	Število programov in projektov v podporo družini ter drugih programov in projektov, ki so namenjeni otrokom in družinam	668.118,32	/	/	PP 4071 Programi v podporo družini	MDDSZ
Javni razpis za financiranje psihosocialnih programov z naslovom: Podpora družinam v tveganih in/ali visoko konfliktnih situacijah od septembra 2021 do septembra 2022	Število vključenih uporabnikov	/	108.768,88	108.768,88		
Javni razpis za financiranje razpisanih vsebin centrov za družine v letih 2021 – 2025	Vzpostavitev mreže izvajalcev, ki izvajajo razpisane vsebine centrov za družine z namenom zagotavljanja kakovostnega preživljanja prostega časa, pridobivanja socialnih veščin, starševskih kompetenc, nudenju pomoči pri	/	827.751,00	825.421,12		

	vzpostavljanju medsebojnih odnosov v lokalnem okolju ter podpore družini kot celoti.					MDDSZ
Javni razpis za dodatno zagotavljanje svetovanja ranljivim skupinam obstoječih in novih uporabnikov, ki se soočajo s težavami v duševnem zdravju in drugimi psihosocialnimi stiskami kot posledico epidemije COVID-19	Število svetovanj	/	/	72.078,36	PP 221325 Dodatek v podporo družini 66.čl. ZDUPŠOP-COVID-19	
Izvajanje in sofinanciranje programov socialnega varstva (SV)	Število programov in projektov, ki so namenjeni otrokom in mladostnikom, prikrajšanim za primerno družinsko življenje ali s težavami v odrasčanju.	1.246.455,70	1.410. 265,70	1.821.929,78	PP 170083 Javni soc. programi PP 170082 Razvojni in eksperimentalni socialnov. programi	
Projekt Očka v akciji (Action dad)	Število izvedenih ozaveševalnih kampanj, ki spodbujajo k enakomernejši izrabi starševskega dopusta in večji izrabi očetovskega dopusta. Sprejem ukrepov namenjenih ozaveščanju delodajalcev v zvezi z izrabo starševskega in očetovskega dopusta	SLO: 281,62 EU: 96.378,87 Skupaj: 96.660,49	SLO: 55.052,72 EU: 114.616,61 Skupaj: 169.669,33	SLO: 19.615,34 EU: 72.149,52 Skupaj: 91.764,86	PP 200033 EU PP 200034 SLO (sporazum št. 881669 — Action dad — REC-AG-2019 / REC-RGEN- WWLB-AG- 2019	

Večgeneracijski centri (VGC)	- št. aktivnosti namenjene izboljšanju veščin in tehnik komuniciranja. - št. izobraževalnih aktivnosti za opolnomočenje otrok in mladih, ki tvegajo socialno izključenost. - št. vključenih v počitniške aktivnosti za otroke. - zagotavljanje podpora pri učenju otrokom in dijakom, ki tvegajo socialno izključenost. - Št. vključenih v aktivnosti za pridobivanje različnih znanj in spretnosti za otroke s posebnimi potrebami. - Št. vključenih v skupine za samopomoč. - Št. vključenih v aktivnosti namenjene lažjemu vključevanju priseljencev v lokalno okolje.	EU-V 1.025.102,98 SLO-V 256.275,77 EU-Z 527.108,06 SLO-Z 131.777,05	EU-V 919.150,52 SLO-V 229.787,63 EU-Z 450.676,11 SLO-Z 112.669,03	projekti so se iztekli 30. 9. 2021	PP 160133 – PN 9.1 - Aktivno vključevanje - 14-20 – EU (V) PP 160134 – PN 9.1 - Aktivno vključevanje - 14-20 - SLO (V) PP 160135 – PN 9.1 - Aktivno vključevanje - 14-20 – EU (Z) PP 160136 – PN 9.1 - Aktivno vključevanje - 14-20 – SLO (Z)	MDDSZ
Programi družinske terapije za otroke, skupaj s starši (v sklopu programov SV)	Število vključenih družin (otrok in staršev skupaj)	(v sklopu programov SV)			PP 170082 Razvojni in eksperimentalni socialno-varstveni programi	
Opolnomočenje in izboljšanje vključevanja ter sodelovanja otrok ter mladostnikov v institucionalni oskrbi	- število ozaveščevalnih kampanj/projektov o institucionalni oskrbi otrok in mladostnikov, ki preprečujejo tveganja izključenosti in	500.000,00	500.000,00	500.000,00	PP 667410 Dejavnost zavodov za usposabljanje	MDDSZ, MIZŠ, UOIM

	stigmatizacije otrok v institucionalni oskrbi - oblikovanje sistemske podpore pri integraciji otrok po prehodu iz institucionalne oskrbe - oblikovanje in vzpostavitev podpornega programa za otroke brez spremstva ob prehodu v polnoletnost					
Okrepitev promocije pozitivne podobe rejništva v širši javnosti.	Dejavnosti, povezane s pozitivno promocijo s strani različnih akterjev	5.000,00	5.000,00	5.000,00	PP 7140 Rejnine	MDDSZ
Izobraževanja za rejnike in kandidate za rejnike - Sprotno usklajevanje vsebin usposabljanj za rejnice in rejnike z dejanskimi potrebami (na lokalni in nacionalni ravni) in prilagajanje metod usposabljanj uporabnikom (npr. v obliki delavnic).	Število in nabor vsebin in metod usposabljanj za rejnice in rejnike ter število usposobljenih rejnikov.	58.500,00	81.000,00	67.500,00		
Izplačevanje nadomestila v času starševskega dopusta	Število prejemnikov nadomestila	364.990.674	384.010.510	412.723.136,6	PP 4115 Starševska nadomestila	
Priprava spletnega orodja: Preživninske obveznosti (Preživninski kalkulator)	Delujoče spletno orodje za informativni izračun primerne višine preživnine	v pripravi	v pripravi	Delujoče spletno orodje	PP5544 Pogodbe o financiranju Inštituta RS za socialno varstvo za leto 2019, št. 2611-19-050019	
Raziskava: Življenje otrok v času epidemije COVID -19	Pridobiti relevantne, zanesljive in otrokocentrične podatke:	Izvedena in objavljena	/	/		

	1. o blaginji otrok (duševno zdravje, izobraževanje, revščina, uporaba IKT tehnol., prosti čas, medosebni odnosi, zdrav življenjski slog itd., 2. o informiranosti otrok o epidemiji in 3. o stališčih otrok do ukrepov države.	raziskava na spletu				
Urejanje področja stanovanjske prikrajsanosti družin.	- Sprejem ukrepov, ki uvajajo stanovanjski dodatek za družine, ki tvegajo revščino in socialno izključenost - Sprejem ukrepov, ki bodo omogočili oblikovanje in implementacijo inovativnih mehanizmov podpore (mladim) družinam ter okrepitev obstoječih mehanizmov podpore družinam, ki se srečujejo s prikrajsanostmi, enostarševskim družinam in družinam z več otroki.	Novela Zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona (SZ-1E) Subvencije najemnine se dodeljujejo v okviru sistema zagotavljanja pravic iz javnih sredstev.				MOP
Svet RS za otroke in družino	- položaj otrok in družine, s poudarkom na uresničevanju pravic otrok, - sprejem zakonodaje in strateških dokumentov na področju otrok in družine,	Delovanje sveta				MDDSZ
Izplačevanje solidarnostnih dodatkov COVID-19	Število prejemnikov solidarnostnih dodatkov	3.522.380	/	/	PP 200084-Povečan znesek DVD 61.čl.	

		7.840.360	/	/	ZIUZEOP COVID-19	MDDSZ
		/	16.837.500	8.454.500	PP 200293- Solidarnostni dodatek za dodatne druge ranljive skupine-58. čl. ZIUZEOP- COVID-19	
		/	573.050	/	PP 211067- Solidarnostni dodatek za novorojence 101.čl. ZIUPOPDVE -COVID-19	
		/	7.373.400	/	PP 211099- Solidarnostni dodatek za dijake 37.čl. ZDUOP- COVID-19	
		/	21.867.320	/	PP211066- Povečan znesek DNO 94.čl. ZIUPOPDVE- COVID-19	
		/			PP 211068- Solidarnostni dodatek za	

					otroke 93.čl. ZIUPOPĐVE- COVID-19	
		7.481.100	0	0	PP 200085 58. člen ZIUZEOP	MDDSZ
				16.486.359	PP 221558 1.člen ZZUOPD	
				6.813.150	PP 10110 2 odst 2. člena ZUOPVCE	
Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih	Sprejet predlog novele zakona v Državnem zboru RS.	/	/	/	PP 3562 / Transferi socialno ogroženim	
Raziskava o minimalnih življenjskih stroških in novelacija te raziskave	Sprejet predlog novele zakona v Državnem zboru RS.	/	/	24.095,00 za raziskavo in 10.980,00 za novelacijo	PP 439, Stroški izvajanja zakonov iz področja socialnega varstva	

2. prioriteta: zdravje otrok

Specifični cilji:

- zagotoviti izvajanje posodobljenih in interdisciplinarno zasnovanih preventivnih in presejalnih programov za otroke,
- zagotoviti obveščanje, izobraževanje in ozaveščanje mladih o posledicah tvegane in škodljive rabe alkohola, tobaka ter prepovedanih drog,
- zagotoviti obveščanje, izobraževanje in ozaveščanje mladih o posledicah tvegane in prekomerne uporabe digitalnih tehnologij
- zagotoviti dejavnosti zdravljenja zasvojenosti z digitalnimi tehnologijami
- spodbuditi redno telesno dejavnost za vse otroke,
- zagotoviti celostno podporo in oskrbo otrok na področju duševnega zdravja,
- zmanjšanje deficitarnosti na področju poklicev, na katerih sloni skrb za boljše duševno zdravje otrok,
- zagotoviti dostopnost do interdisciplinarnih služb na področju duševnega zdravja otrok na sekundarni in terciarni ravni zdravstvenega varstva,
- zagotoviti precepljenost,
- spodbuditi dojenje z vzpostavitvijo dojenju prijaznih mest

UKREP	KAZALNIK	FINANČNA SREDSTVA V EUR / REZULTAT			PP	NOSILEC UKREPA
		2020	2021	2022		
Zagotavlja izvajanja posodobljenih in interdisciplinarno zasnovanih preventivnih in presejalnih programov za otroke; nadgradnja preventivnih pregledov otrok in mladostnikov, vključno z obravnavo za zdrav življenjski slog.	Število vzpostavljenih popolnih timov centrov za krepitev zdravja (skupaj s specialistom pediatrom) v primarnem zdravstvenem varstvu (25 zdravstvenih domovih) in lokalnih skupnostih	obvezno zdravstveno zavarovanje			ZZZS	
Sofinanciranje večletnih (2019-2022) javnih razpisov s področja javnega zdravja Programi zmanjševanja tvegane in škodljive rabe alkohola, zmanjševanja rabe tobaka, preprečevanju uporabe prepovedanih drog in drugih psihoaktivnih snovi, za zmanjševanje rabe in s tem povezane škode zaradi uporabe	Kazalniki so navedeni spodaj.	843.561,00* *Sredstva so skupna za področje tobaka in alkohola, saj se področji povezujejo.	843.561,00*	843.561,00*	PP 7083 - Programi varovanja zdravja in zdravstvena vzgoja, odvisnost od drog	MZ

prepovedanih drog in drugih psihoaktivnih snovi ter za preprečevanje nekemičnih zasvojenosti.						
Sofinanciranje večletnih (2019-2022) javnih razpisov s področja javnega zdravja: - programi zmanjševanja tvegane in škodljive rabe alkohola so usmerjeni k povezovanju različnih pomembnih akterjev na področju alkoholne politike in prispevajo k zmanjšanju tveganega in škodljivega pitja alkohola ter z njim - povezanega zdravstvenega, socialnega in ekonomskega bremena med prebivalci Slovenije: - programi za preprečevanje in zmanjševanje tveganega in škodljivega pitja alkohola med posameznimi ogroženimi skupinami prebivalstva, ki vključujejo tudi otroke in mladostnike - programi za krepitev starševskih veščin, otrokovih socialnih in osebnih veščin in/ali programi za upravljanje vedenja v razredu; - programi za pomoč družinam, kjer se pojavljajo težave z alkoholom, ki so celovito usmerjeni tako na zasvojenega kot partnerja in otroke;	Kazalniki: - delež otrok, ki ne pijejo alkoholnih pijač, po spolu, - delež otrok, ki ne pijejo alkoholnih pijač redno, po spolu, - delež otrok, ki ne pijejo tvegano ali škodljivo, po spolu.	*Sredstva so skupna za področje tobaka in alkohola, saj se področji povezujeta.			PP 7083 - Programi varovanja zdravja in zdravstvena vzgoja	MZ

- programi pomoči in podpore otrokom in mladostnikom, katerih starši imajo težave z alkoholom, - programi za preprečevanje vožnje pod vplivom alkohola, prepovedanih drog in drugih psihoaktivnih snovi z namenom zmanjševanja s tem povezanih smrti, telesnih poškodb in materialne škode v cestnem prometu; - programi za spodbujanje aktivnega preživljanja prostega časa brez alkohola - programi spremljanja izvajanja področne zakonodaje v lokalnih okoljih tudi z namenom učinkovitega izvajanja prepovedi prodaje alkohola mladostnikom k obveščanju, izobraževanju in ozaveščanju mladih o posledicah tvegane in škodljive rabe alkohola, k preprečevanju vožnje pod vplivom alkohola z namenom zmanjševanja z alkoholom povezanih smrtnih primerov, telesnih poškodb in gmotne škode v cestnem prometu ter k preprečevanju tveganega in škodljivega pitja v pivskih okoljih, v katerih se zadržujejo mladi. - programi so usmerjeni k preprečevanju uporabe in zmanjševanja posledic uporabe - tobačnih izdelkov in povezanih izdelkov, ki povezujejo različne pomembne akterje na - področju tobačne politike:	Kazalniki: - delež otrok, ki ne kadijo, po spolu - delež otrok, ki opustijo kajenje oz. so prenehali kaditi, po spolu	*Sredstva so skupna za področje tobaka in alkohola, saj se področji povezujeta.	
--	---	--	--

- programi izobraževanja in ozaveščanja javnosti in/ali posameznih skupin prebivalstva, ki vključujejo tudi otroke in mladostnike o tveganjih za zdravje in škodljivih vplivih uporabe tobaka, tobačnih izdelkov in povezanih izdelkov; - promocija in izvajanje učinkovitih brezplačnih programov za opuščanje in motiviranje za opuščanje kajenja in uporabe tobačnih izdelkov in povezanih izdelkov med posameznimi ciljnim skupinami, tudi med mladimi - programi za krepitev starševskih veščin, otrokovih socialnih in osebnih veščin in/ali programi za upravljanje vedenja v razredu; - programi spremljanja izvajanja področne zakonodaje v lokalnih okoljih tudi z namenom učinkovitega izvajanja prepovedi prodaje teh izdelkov mladostnikom.		*Sredstva so skupna za področje tobaka in alkohola, saj se področji povezujeta.		
Implementacija Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (UL RS, št. 9/17 in 29/17.	Preprečevanje začetka in nadaljevanja kajenja med otroki, mladostniki, zmanjševanje izpostavljenosti tobačnemu dimu med mladostniki in posledično zmanjšanje obolevnosti in (prezgodnje) umrljivosti ter družbenih stroškov zaradi rabe tobaka.	Prenehanje kajenja		MZ

Sofinanciranje večletnih (2019-2022) javnih razpisov s področja javnega zdravja: - programi so usmerjeni k preprečevanju uporabe prepovedanih drog in drugih psihoaktivnih snovi, za zmanjševanje rabe in s tem povezane škode zaradi uporabe prepovedanih drog in drugih psihoaktivnih snovi ter za preprečevanje nekemičnih zasvojenosti - oblikovanje celovitih preventivnih modelov za otroke, mladostnike in njihove družine za preprečevanje uporabe prepovedanih drog in drugih psihoaktivnih snovi ter preprečevanje nekemičnih zasvojenosti, zasvojenosti z digitalnimi tehnologijami - izvajanje zgodnjih intervencij za mladostnike in njihove družine pri rekreativni uporabi prepovedanih drog in drugih psihoaktivnih snovi - izvajanje dejavnosti zdravljenja nekemičnih zasvojenosti otrok in mladostnikov	Kazalniki: - delež mladih, ki posegajo po prepovedanih drogah, po spolu in starosti, - delež mladih, ki prekomerno uporablja digitalne tehnologije - število mladih vključenih v dejavnosti zdravljenja zasvojenosti z digitalnimi tehnologijami (Logout 500/leto)	688.373,25	688.373,25	688.373,25	PP 7083 - Programi varovanja zdravja in zdravstvena vzgoja	MZ
--	---	------------	------------	------------	--	----

Izvajanje dejavnosti zdravljenja nekemičnih zasvojenosti otrok in mladostnikov	Število mladih vključenih v dejavnosti zdravljenja zasvojenosti z digitalnimi tehnologijami (Zavod Nora-Logout 500/leto)	v sklopu SV programov			PP 170083 Javni socialnovarstveni programi	MDDSZ
Zmanjševanje škodljivih posledic alkohola med mladimi	Število mladih vključenih v dejavnosti zmanjševanje posledic alkohola (Združenje DrogArt)				PP 170082 Razvojni in eksperimenta lni socialnov. programi	
Programi spodbujanja zdravega prehranjevanja in gibanja za zdravje – sofinanciranje programov na področju <u>prehrane in telesne dejavnosti za zdravje do 2022.</u> Ukrep sledi Resoluciji o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015 -2025 Programi prispevajo k povečanju dostopnosti do kakovostnejših obrokov ter povečanja deleža mladih, ki se zdravo prehranjujejo in se redno/vsakodnevno gibljejo. Usmerjeni so na ozaveščanje o pomenu vzdrževanja normalne telesne teže z zdravim načinom prehranjevanja in v osveščanje o pomenu redne telesne dejavnosti	Kazalniki: - delež otrok, katerih telesna aktivnost zadostuje priporočilom SZO, po spolu, - delež otrok, ki uživajo priporočene količine sadja in zelenjave, po spolu, - delež otrok, ki uživajo sladke pijače in sladkarije, po spolu, - delež otrok, ki redno zajtrkujejo, po spolu, - delež otrok s čezmerno težo in debelostjo, po spolu. - delež otrok, ki uživajo priporočene količine sadja in zelenjave, po spolu, - delež otrok, ki uživajo sladke pijače in sladkarije, po spolu, - delež otrok, ki redno zajtrkujejo, po spolu.	539.257,00	539.257,00	539.257,00	PP 180050 Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti	MZ

Programi varovanja in krepitev duševnega zdravja - sofinanciranje programov krepitev duševnega zdravja, preprečevanje, zgodnje odkrivanje in zdravljenje duševnih motenj za otroke in mladostnike do 2022 Ukrep sledi Resoluciji o nacionalnem programu duševnega zdravja (2018 – 2028) in sofinancirajo se: - programi primarne preventive duševnega zdravja mladih v šolskem okolju, - program treninga starševstva, ki bo predstavljal pomembno dejavnost v novo nastajajočih centrih za duševno zdravje na primarni ravni, - programi za mlade ranljive skupine ter za otroke z avtizmom itd.	Kazalniki: število otrok in mladih, ki storijo samomor, po spolu.	651.722,50	651.722,50	651.722,50	PP 7083 - Programi varovanja zdravja in zdravstvena vzgoja,	MZ
Vzpostavljanje centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov na primarni zdravstveni ravni v okoljih, kjer je dostopnost do storitev za duševno zdravje slabša, kot je slovensko povprečje.	Število vzpostavljenih centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov na primarni zdravstveni ravni (Centri se vzpostavljajo postopoma, ker primanjkuje ustrezno usposobljenega kadra, vendar dinamiki zaposlovanja novih kadrov sledi tudi financiranje ZZSZ).	Obvezno zdravstveno zavarovanje			ZZSZ	

Postopno dopolnjevanje bolnišničnih enot za otroke in mladostnike z normativi in standardi delovanja in dopolnitev bolnišničnih timov v skladu s temi standardi Dopolnjevanje timov ambulant za urgentno psihiatrično obravnavo otrok, ki so organizirane v okviru terciarnih bolnišnic – Službi za otroško psihiatrijo, UKV LJ IN UKC MB in Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana.	Število dopolnjenih bolnišničnih in pedopsihiatričnih timov dopolnjeni timi ambulant za urgentno psihiatrično obravnavo otrok	Obvezno zdravstveno zavarovanje	ZZZS	MZ
Zakonska ureditev psihološke dejavnosti, psihoterapije in psihosocialnega svetovanja Ukrep sledi Resoluciji o nacionalnem programu duševnega zdravja (2018 – 2028)	Pripravljeni kriteriji, standardi in normativni za psihološko in psihoterapevtsko in dejavnost psihosocialnega svetovanja iz javnih sredstev	Priprava zakona		
Sprejem ukrepov, ki zagotavljajo celostno zgodnjo obravnavo otrok s posebnimi potrebami ter koordinirane pomoči otroku in družini.	Implementacija Zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (ZOPOPP) (Uradni list RS, št. 41/17).	Obvezno zdravstveno zavarovanje	ZZZS	
Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih	Dvigniti stopnjo precepljenosti na 95%, kar zagotavlja skupinsko imunost, saj cepljenje predstavlja zaščito pred zbolevanjem in s tem zaščito pred posledicami nalezljivih bolezni.			

Programi promocije cepljenja ukrep št. 2711-20-0002 – Ukrepi za obvladovanje nalezljivih bolezni	Promocija cepljenja s pomočjo javnih razpisov s področja javnega zdravja, s katerimi se sofinancirajo večletni programi nevladnih organizacij (2019-2022)	10.000,00	10.000,00	10.000,00	PP 7083 - Programi varovanja zdravja in zdravstvena vzgoja,	MZ
Spodbujanje dojenja z vzpostavitvijo dojenju prijaznih mest Dojenje se spodbuja tudi z oblikovanjem okolja, ki je naklonjeno dojenju.	Število aktivnosti, potekajo v zdravstvenih ustanovah kot tudi pilotno v lokalnem okolju (dodatno še: informativna zloženka o dojenju)	40.000,00	40.000,00	40.000,00	PP 180050 Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti,	
Priprava izbora kakovostnih kulturno-vzgojnih vsebin (literatura, film, predstave, razstave ...) primernih za otroke in mlade, ki strokovnim delavcem v VIZ in zdravstvu pomagajo pri izobraževanju in ozaveščanju otrok in mladih o različnih vidikih skrbi za zdravje (tudi duševno zdravje ter šport in gibanje)	Objavljeni izbori kakovostnih kulturno-vzgojnih vsebin - objave na spletnih straneh Dober tek, Slovenija, Prehrana.si; Kulturni bazar, Tradicionalni slovenski zajtrk, Evropski teden športa, v letu 2022 poleg naštetih izborov še priprava e-publikacije: <i>Kam me nese? Prav me nese: Kulturne poti po Sloveniji</i>	500,00	300,00	2.500,00	PP 131154– Vzgoja in izobraževanje na področju kulture	MK MIZŠ, ZRSŠ, MZ (NIJZ) MKGP ter OKS

3. prioriteta: vključujoče predšolsko in šolsko izobraževanje

Specifični cilji:

- dostop do kakovostne predšolske vzgoje,
- preprečiti neenakosti v izobraževanju ter zmanjševanje negativnih posledic socioekonomske prikrašnosti na učni uspeh in priložnosti v izobraževanju,
- omogočiti vključevanje otrok s posebnimi potrebami oziroma ranljivostmi v redni osnovnošolski program,
- zmanjševati neenakosti med šolami s spodbudami za premostitve primanjkljajev iz okolja, s krepitvijo veščin otrok (npr. retorične veščine), spodbujanjem bralne kulture in večanjem dostopnosti kulturnih programov za vse otroke,
- spodbujati kompetence za prihodnost (na primer digitalna pismenost in finančna pismenost).

UKREP	KAZALNIK	FINANČNA SREDSTVA V EUR / REZULTAT			PP	NOSILEC UKREPA
		2020	2021	2022		
Spodbujanje vključevanja romskih otrok v predšolsko vzgojo vsaj dve leti pred začetkom osnovne šole	Ocena o deležu vključenih romskih otrok v vrtce. Evidenc o tem ne vodimo, ker ne zbiramo podatkov glede na etnično pripadnost otrok.	11.895	18.018	19.532	PP 887210 Predšolska vzgoja otrok italijanske in madžarske narodnosti	MIZŠ
Sofinanciranje krajših programov vrtcev	Število realiziranih krajših programov po letih	8.830	65.920	124.074	PP 180070 Krajši programi za predšolske otroke, ki niso vključeni v vrtec	

Sofinanciranje dejavnosti na področju predšolske vzgoje in sofinanciranje dejavnosti na področju osnovnošolskega izobraževanja za delo z romskimi otroki	Ocena o deležu romskih otrok v vrtcih in v osnovnih šolah	/	2.500.000	2.700.000	PP 667210 Dejavnost osnovnega šolstva	
Vključevanje romskih pomočnikov v delo z romskimi otroki, zaposlitev romskih pomočnikov v vrtcih s 1.9.2021	Število usposobljenih in število zaposlenih romskih pomočnikov v vrtcih in osnovnih šolah	/	23.713	189.391	PP 887210 Predšolska vzgoja otrok italijanske in madžarske narodnosti PP 667410 Dejavnost zavodov za usposabljanje	MIZŠ
Krepitev znanja romskega jezika in kulture pri romskih otrocih	Uvajanje pilotnega projekta za vzpostavitev poučevanja romščine	10.000	10.000	10.000	PP 483110 Tuji jeziki	

Izvajanje aktivnosti podpornih mehanizmov pridobivanja znanja za pripadnike romske skupnosti	- število romskih pomočnikov - število programov predšolske vzgoje - število oseb iz ranljivih ciljnih skupin, vključenih v program	ESS projekt Skupaj za znanje EU-V 811.496,00 SLO-V 202.874,00 EU-Z 50.440,00 SLO-Z <u>12.610,00</u> Skupaj: 1.077.420,0	ESS projekt Skupaj za znanje EU-V 642.957,09 SLO-V 160.739,27 EU-Z 38.952,68 SLO-Z <u>9.738,17</u> Skupaj: 852.387,21	/	PP 150060 - PN9.1- Opolnomočenje ciljnih skupin-14-20-V-EU PP 150062 - PN9.1- Opolnomočenje ciljnih skupin-14-20-V-slovenska udeležba PP 150061 - PN9.1- Opolnomočenje ciljnih skupin-14-20-Z-EU PP 150063 - PN9.1- Opolnomočenje ciljnih skupin-14-20-Z- SLO	MIZŠ
Zagotoviti dostopnost kakovostne predšolske vzgoje za vse otroke, za otroke s posebnimi potrebami, z ekonomsko-socialnih deprivilegiranih okolij	Število vključenih oz. nevklučenih predšolskih otrok v prvem in drugem starostnem obdobju	18.819.851	24.849.848	42.832.978	PP 850810 Brezplačni vrtec za družine, ki imajo v vrtcu več otrok	MIZŠ Zavod RS za šolstvo

Preprečevanje neenakosti v izobraževanju, na podlagi večjega posluha za individualnost učencev in njihovih potreb.	Št. učnih načrtov, ki vključujejo prostor za prilagojen pristop k potrebam učencev na posameznih področjih.	15.000	14.000	/	PP 687010 Evalvacije in nacionalni kurikulum PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževan.	MIZŠ
Spodbujanje/razvijanje bralne pismenosti in bralne kulture	- število izobraževanj za strokovne delavce v VIZ; - število udeleženi strokovnih delavcev; - število strokovnih gradiv, - priporočila za strokovne delavce; Število izobraževanj za strokovne delavce v VIZ: - 2020: 9 izobraževanj - 2021: 11 izobraževanj - 2022: zaključna konferenca, - število udeleženi strokovnih delavcev (za celotno trajanje projekta): 912; - število strokovnih gradiv: 6 (za celotno trajanje projekta) + 6 plakatov za vrtce (2022) - priporočila za strokovne delavce (za celotno trajanje projekta):12;	ESS projekt (OBJEM) Bralna pismenost in razvoj slovenščine) EU-V 166.632,00 SLO-V 41.658,00 EU-Z 147.768,00 SLO-Z 36.942,00 Skupaj: 393.000,00	ESS projekt (OBJEM) Bralna pismenost in razvoj slovenščine) EU-V 207.129,73 SLO-V 51.782,3 EU-Z 183.681,06 SLO-Z 45.920,27 Skupaj: 488.513,49	ESS projekt (OBJEM) Bralna pismenost in razvoj slovenščine) Skupaj: 125.372,28	PP 150044 – PN10.1- Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja-14-20-V-EU PP 150046 – PN10.1 Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja -14-20-V-SLO PP 150045 – PN10.1- Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja -14-20-Z-EU PP 150047 – PN10.1- Izboljšanje	

					kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja -14-20-Z- SLO	
	Število strokovnih usposabljanj za strokovne delavce VIZ in širšo strokovno javnost na področju bralne pismenosti in bralne kulture – opolnomočenje za delo z otroki na tem področju 2020: 49 – število dogodkov 2021: 46 – število dogodkov 2022: 52 – število dogodkov	39.000	39.500	41.500	PP 131145 – Javna agencija za knjigo	MK
	Število nacionalnih projektov za spodbujanje bralne kulture, ki jih izvajajo kulturne ustanove v sodelovanju z VIZ 1 (Rastem s knjigo za OŠ in SŠ)	80.000	80.000	85.000		
Družinska pismenost Zagotavljanje različnih programov in dejavnosti bralne pismenosti in bralne kulture za starše (skrbnike) in predšolske otroke Podpora in promocija Nacionalnega meseca skupnega branja	- razvijanje spletne strani družinska pismenost - število obiskov spletne strani na leto - število vključenih organizacij v mrežo ustanov za spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture v Sloveniji - število objavljenih programov in projektov za otroke v Dogodkovniku NMSB	14.000	15.000	13.838,97	PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževan.	MIZŠ

	- število obiskov spletne strani za leto 2020 (od septembra naprej): 4696 ogledov, 1549 obiskov 2021 (od jan do dec): 20.591 ogledov, 5445 obiskov 2022 (do 19. septembra): 15.824 ogledov, 3937 obiskov - število vključenih organizacij v mrežo ustanov za spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture v Sloveniji V mreži za spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture je 35 organizacij. Kriterij za izpis (odkljukana vsaj ena od spodnjih opcij) Namenjeno skupinam: 1. predšolski otroci 2. učenci OŠ 3. dijaki VSI 2020: 529 2021: 850 2022 (vpisano do 19. 9. 2022): 496					
--	---	--	--	--	--	--

Otrokom zagotoviti predbralne in predpisalne dejavnosti za razvoj bralne pismenosti v skladu z njihovimi razvojnimi značilnostmi in ob upoštevanju individualnih potreb, interesov in okolja, iz katerega izhajajo.	- število izobraževanj za strokovne delavce za spodbujanje - sporazumevalnih zmožnosti za otroke v vrtcih in OŠ - število publikacij, - priporočila za strokovne delavce	ESS projekt OBJEM (Bralna pismenost in razvoj slovenščine) EU-V 166.632,00 SLO-V 41.658,00 EU-Z 147.768,00 SLO-Z <u>36.942,00</u> Skupaj: 393.000,00	ESS projekt OBJEM (Bralna pismenost in razvoj slovenščine) EU-V 207.129,73 SLO-V 51.782,43 EU-Z 183.681,06 SLO-Z <u>45.920,27</u> Skupaj: 488.513,49	ESS projekt OBJEM (Bralna pismenost in razvoj slovenščine) Skupaj: 125.372,28	PP 150044 – PN10.1 - Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja-14-20-V-EU PP 150046 – PN10.1 Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja-14-20-V-SLO- PP 150045 – PN10.1 Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja -14-20-Z-EU- PP 150047 – PN10.1 - Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja 14-20-Z-SLO	MIZŠ
--	--	---	---	--	---	-------------

	Število otrok, ki obiskujejo dopolnilni pouk maternih jezikov in kultur za otroke drugih narodnosti	9.970	14.085	46.223	PP 914210 (Dopolnilni pouk maternega jezika za otroke drugih narodnosti)	
Uvajanje večjezične pedagogike	- število izobraževanj za strokovne delavce, - število publikacij, - nadgradnja portala Jeziki štejejo, - priporočila za strokovne delavce	ESS projekt (Jeziki štejejo) EU-V 87.589,03 SLO-V 21.897,26 EU-Z 77.673,29 SLO-Z 19.418,32 Skupaj: 206.577,90	ESS projekt (Jeziki štejejo) EU-V 91.380,76 SLO-V 22.845,19 EU-Z 81.035,77 SLO-Z 20.258,94 Skupaj: 215.520,66	ESS projekt (Jeziki štejejo) EU-V 56.686,41 SLO-V 14.171,60 EU-Z 50.269,08 SLO-Z 12.567,27 Skupaj: 133.694,38	PP 150044 – PN10.1- Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja-14-20-V-EU PP 150046 – PN10.1 Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja -14-20-V-SLO PP 150045 – PN10.1- Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja -14-20-Z-EU PP 150047 – PN10.1- Izboljšanje kompetenc in	MIZŠ

					spodbujanje prožnih oblik učenja -14-20-Z- SLO	MIZŠ
		1.000	5.000	5.000	PP 483110 Tuji jeziki promocija romskega jezika, družinsko branje v romskem jeziku	
Vključitev knjižničnega gradiva v različnih jezikih v šolske knjižnice (maternih jezikih otrok drugih narodnosti, manjšinskih jezikih, tujih jezikih)	Vključitev tematike v Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti v šolskih knjižnicah ter v Strategijo razvoja šolskega knjižničarstva.	V pripravi				
Slovenski znakovni jezik – umeščanje dvojezičnega modela v vzgojno-izobraževalni sistem	- število učnih gradiv - število izobraževanj za strokovne delavce - posodabljanje vzgojno-izobraževalnih programov, povezano z umestitvijo SZJ - evalvacija modela vzgoje in izobraževanja gluhih in naglušnih	2.000	5.000	5.000	PP 483210 Učbeniki in učna tehnologija	
		/	10.000	10.000	PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževan. PP 687010 Evalvacije in nacionalni kurikulum	

Spodbujanje aktivnega državljanstva in umeščanje globalnega učenja v vzgojno-izobraževalni sistem	- umestitev globalnega učenja, medijske pismenosti, digitalne pismenosti, finančne pismenosti v novo belo knjigo o izobraževanju - število usposabljanj za pedagoge s področja globalnega učenja - število financiranih projektov s področja globalnega učenja	8.000,00	8.000,00	8.000,00	PP 715310 Izobraževan. učiteljev	MIZŠ
Zagotavljanje enakosti spolov pri izobraževalnih in kariernih možnostih otrok ter mladih	- oblikovanje priporočil/smernic (vzpostavitev metod in orodij) za zagotavljanje spolno občutljivega kariernega svetovanja, ki prispevajo k zmanjševanju spolnih stereotipov v izobraževalnih in poklicnih izbirah otrok ter mladih - število usposabljanj o spolno občutljivem kariernem svetovanju	/	1.000,00	1.000,00		
Spodbujanje kompetenc za prihodnost : Celovit razvoj digitalnih kompetenc (DigComp) in finančna pismenost otrok (projekt v okviru sklada RRF, kjer so vključene tudi kompetence trajnostnega razvoja)	- ker bodo dejavnosti potekale v okviru projekta sofinanciranega iz RRF in kazalniki še niso dokončno opredeljeni, so navedeni samo evidentirani kazalniki - število prenovljenih učnih načrtov s celovito integriranimi digitalnimi kompetencami in finančno pismenostjo. - število vključenih učencev in dijakov v eksperimentalne projekte razvoja digitalnih kompetenc in finančne pismenosti	/	240.000 (poleg digitalnih kompetence in finančne pismenosti zajema tudi kompetence trajnostnega razvoja)	4.030.000 (poleg digitalnih kompetence in finančne pismenosti zajema tudi kompetence trajnostnega razvoja) (prenova UN 15.591,30 ZRSŠ)	Projekt financiran v okviru Sklada za okrevanje in odpornost (RRF)	

4. prioriteta: kultura in kulturno-umetnostna vzgoja

Specifični cilji:

- zagotoviti dostopnost kakovostne kulturne ponudbe in kulturno-umetnostne vzgoje na vseh področjih kulture za vse otroke in družine z otroki ter njihovo aktivno vključevanje v kulturne dejavnosti,
- zagotoviti dostopnost kulture otrokom pripadnikom ranljivih skupin ter njihovo aktivno vključevanje v kulturne dejavnosti,
- zagotoviti razvijanje bralne pismenosti in bralne kulture pri otrocih, tudi družinske pismenosti, v okviru formalnega in neformalnega izobraževanja,
- zagotoviti razvijanje filmske pismenosti in filmske kulture pri otrocih, tako v okviru formalne kot neformalne filmske vzgoje
- zagotovitev programov/izobraževanj za medijsko pismenost

UKREP	KAZALNIK	FINANČNA SREDSTVA V EUR / REZULTAT			PP	NOSILEC UKREPA
		2020	2021	2022		
Ustvarjati pogoje za spoznavanje različnih področij umetnosti in kulture, za kulturno-umetniško dejavnost otrok, za prosto udeleževanje v kulturnem življenju (dostopnost kulturnih dobrin in storitev), tako v vrtcu in šoli (formalno izobraževanje) kot doma, v okviru družine ter za kakovostno, ustvarjalno in zdravo preživljanje prostega časa	- Število izvedenih spremljevalnih/pedagoških programov za cilje skupine (otroci, srednješolci, družine) v državnih in pooblaščenih muzejih: Državni muzeji skupaj: 2020: 303 programov za otroke in 105 programov za družine (novih programov 96/40); 2021: 291 programov za otroke in 84 programov za družine (novih programov 78/47); Pooblašчени muzeji: 2021: 1783 programov za otroke (565 novih) in 173 programov za družine (93 novih) - Število udeležencev spremljevalnih/pedagoških programov za ciljne skupine (otroci, srednješolci, družine) v državnih in pooblaščenih muzejih:	V okviru izvajanja javne službe po ZVKD-1(državni muzeji) 200.000 (pooblašчени muzeji) Glej opombo 1	V okviru izvajanja javne službe po ZVKD-1(državni muzeji) 200.000 (pooblašчени muzeji) Glej opombo 1	V okviru izvajanja javne službe po ZVKD-1(državni muzeji) 200.000 (pooblašчени muzeji) Glej opombo 1	PP 160187 - Javni zavodi - muzeji, arhivi in AVP	MK (tudi JSKD ZVKDS)

¹Za muzeje so proračunska sredstva zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev izvajanja nalog javne službe (Zakon o varstvu kulturne dediščine)

	zaradi Covid 19 se je število obiskov otrok v državnih in pooblaščenih muzejih znatno zmanjšalo. Državni muzeji so 2019 beležili več kot 70.000, v letu 2020: 37.301 obiskovalcev otrok v letu 2021: 33.686 obiskovalcev otrok; pooblaščen muzeji: v letu 2019 je muzeje obiskalo 200.000 otrok in mladih, v letu 2021 pa le nekaj več kot 100.000. Možnosti spoznavanja z muzejsko dejavnostjo pa so se v zadnjih dveh letih povečale z izboljšano dostopnostjo vsebin, ki jih nudijo otrokom muzeji na svojih spletnih straneh					
	- Število projektov/programov kulturno-umetnostne vzgoje, ki jih za otroke ponujajo kulturne ustanove s področja glasbe in uprizoritvene umetnosti- v formalnem in neformalnem izobraževanju: 2020 in 2021: število je težko oceniti, saj so bile ustanove daljše obdobje zaprte in niso realizirale načrtovanih dejavnosti, nekatere pa so izvajale on-line: groba ocena: 250 programov/projektov 2022: načrtovano več kot 300 programov/projektov število projektov/programov se je v letu 2022 zmanjšalo tudi zato, ker ni več na voljo ESS sredstev	232.846	241.910	261.914	PP 131084 – Umetniški programi v javnih zavodih	MK
		55.865	55.000	55.000	PP 131075 Uprizoritvene umetnosti – programi in projekt	
		65.000	50.000	50.000	PP 131077 – Glasbeni programi in projekti	
		30.000	12.000	/	PP 160204 - PN 10.1- Prožne oblike učenja	

	- Število otrok, vključenih v različne projekte kulturno-umetnostne vzgoje, ki jih ponujajo kulturne ustanove s področja glasbe in uprizoritvene umetnosti - v formalnem in neformalnem izobraževanju: Zaradi Covid 19 je za leti 2020 in 2021 težko oceniti število (številne brezplačne predstave za otroke na spletu, široko dostopne, za VIZ ali za prosti čas/družine): ocena 200.000 V obdobju 2020-2021 v ESS projektih v obdobju 2020-2021: več kot 18.000 učencev				za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-V-EU PP 160205 - PN 10.1- Prožne oblike uč. za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-V-SLO PP 160206 - PN 10.1- Prožne oblike uč. za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-Z-EU PP 160207 - PN 10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-Z-SLO	MK
--	---	--	--	--	---	----

	Število izvedenih prireditev oz. strokovnih srečanj za otroke v okviru dejavnosti JSKD 2020: 192 2021: 224 2022: 350 Število udeležencev (vrtčevski in osnovnošolski otroci), prireditev oz. strokovnih srečanj na območni, regijski in državni ravni v okviru dejavnosti za otroke	129.000	156.000	170.000	PP 131120 – Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD)	MK
	Število udeležencev programov v okviru Tedna kulturne dediščine (otroci): 2020: 18.000 otrok in mladih 2021: 18.000 otrok in mladih 2022: 21.000 otrok in mladih število izvedenih pedagoških programov za spoznavanje kulturne dediščine v okviru Tedna kulturne dediščine: 2020: skoraj 400 dogodkov v 150-tih krajih 2021: skoraj 400 dogodkov v 150-tih krajih 2022: več kot 400 dogodkov v 170-ih krajih	1.500	1.000	2.000	PP 160186– Zavod za varstvo kulturne dediščine	

	- število vključenih VIZ - število vključenih strokovnih delavcev - število vključenih otrok v vrtcu - število vključenih učencev OŠ	ESS Projekt SKUM EU-V 24.116,24 SLO-V 6.029,05 EU-Z 22.043,99 SLO-Z 5.511,41 Skupaj: 57.700,69	ESS Projekt SKUM EU-V 154.504,70 SLO-V 38.626,17 EU-Z 137.013,60 SLO-Z 34.253,40 Skupaj: 364.397,87	ESS Projekt SKUM EU-V 56.686,41 SLO-V 14.171,60 EU-Z 50.269,07 SLO-Z 12.567,27 Skupaj: 133.694,35	PP 150044 – PN10.1 – Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja-14- 20-V-EU PP 150046 – PN10.1 – Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja-14- 20-V-SLO PP 150045 – PN10.1 – Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja-14- 20-Z-EU PP 150047 – PN10.1 – Izboljšanje kompetenc in spodbujanje prožnih oblik učenja-14- 20-Z-SLO	MIZŠ
--	---	---	--	--	--	------

Informacijska podpora o kakovostni KUV ponudbi za otroke, tako za vzgojno-izobraževalne zavode kot za prostočasne dejavnosti (portal Kulturni bazar, Katalog KUV, KUV na daljavo in področni KUV portali);	Število pripravljenih celovitih vsebin za on-line učne ure na spletnih straneh muzejev On-line vsebine je v letu 2020 zaradi Covid 19 pripravljala večina državnih in pooblaščenih muzejev, številni muzeji redno dodajajo nove spletne vsebine; med pripravljenimi e-vsebinami je več kot 80 uvrščenih v rubriko KUV na daljavo (vsebine primerne za izvedbo on-line učnih ur).	35.000 (državni muzeji) 80.000 (pooblašчени muzeji) Glej opombo 1	Glej opombo 1	Glej opombo 1	PP 131141 – Digitalizacija 160187 - Javni zavodi - muzeji, arhivi in AVP	MK
	Število portalov kulturno-umetnostne vzgoje – informacijska podpora o kakovostni KUV ponudbi za otroke: V obdobju 2020-2022 delujejo kakovostni področni KUV portali: Zlata paličica: www.zlatapalicica.si; Šola filma: www.solafilma.si (dostopen do aprila 2022, vsebine prenesene na Slovensko kinoteko in AKMS); Kulturni bazar: www.kulturnibazar.si (nacionalno stičišče za KUV)	5.000	2.000	2.000	PP 160204 - PN 10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-V-EU PP 160205 - PN 10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-V-SLO PP 160206 - PN 10.1- Prožne oblike učenja	

					za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-Z-EU PP 160207 - PN 10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-Z-SLO	
		65.825	35.500	/	PP 160204 - PN10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-V-EU PP 160205 - PN10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-V-SLO	MK

					PP 160206 - PN10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14- 20-Z-EU PP 160207 - PN10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14- 20-Z-SLO	
--	--	--	--	--	---	--

Strokovno usposabljanje strokovnih delavcev, ki delajo z otroki oziroma družinami z otroki (vzgoja in izobraževanje, kultura, zdravje, sociala ...) na vseh področjih kulturno-umetnostne vzgoje filmske vzgoje ter digitalne in medijske pismenosti;	Število udeležb kustosov pedagogov na strokovnih usposabljanjih doma in v tujini;	20.000 (pooblaščen muzeji)	7.000 (državni muzeji)	7.000 (državni muzeji)	PP 160187 - Javni zavodi - muzeji, arhivi in AVP	MK
		Glej opombo 2	Glej opombo 2	Glej opombo 2		
	Število strokovnih usposabljanj KUV na področju glasbe in uprizoritvenih umetnosti: v obdobju 2020-2021 v okviru ESS projektov skupaj več kot 50 strokovnih usposabljanj in srečanj; v letu 2022 se ESS KUV projekti niso več izvajali;					
	Število strokovnih delavcev, ki se je udeležilo usposabljanj KUV na področju glasbe in uprizoritvenih umetnosti: v obdobju 2020-2021 v okviru ESS projektov: 3800 strokovnih delavcev iz OŠ					

²Za državne muzeje so proračunska sredstva zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev izvajanja nalog javne službe (91. člen Zakona o varstvu kulturne dediščine)

		11.100	14.000	/	PP 160204 - PN 10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14- 20-V-EU PP 160205 - PN 10.1- Prožne oblike učen. za dvig spl. komp. na področju kulture-14- 20-V-SLO PP 160206 - PN 10.1- Prožne oblike učen.za dvig sploš.komp. na področju kulture-14- 20-Z-EU PP 160207 - PN 10.1- Prožne oblike učen. za dvig splošnih komp.na področju kulture-14- 20-Z-SLO	MK
--	--	--------	--------	---	--	----

	Število strokovnih usposabljanj za mentorje in vodje otroških kulturnih skupin v okviru dejavnosti JSKD 2020:158 2021: 240 2022: 252 Število strokovnih delavcev, ki se je udeležilo usposabljanj v okviru dejavnosti JSKD 2020: 2192 2021: 9707 (vključena so online izobraževanja) 2022: 9.000 (vključena so online izobraževanja)	50.000	61.000	68.200	PP 131120 – Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD)	MK (JSKD)
	Število strokovnih usposabljanj na področju filmske vzgoje: Slovenska kinoteka: 8 usposabljanj Število udeležencev strokovnih usposabljanj na področju filmske vzgoje: Slovenska kinoteka: 135 udeležencev	/	4.680	2.000	PP 131083 – Javni zavodi na področju filma in avdiovizualne kulture	MK
	Število strokovnih usposabljanj na področju filmske vzgoje: ESS projekti: <i>Šola filma</i>: 2020: 21 usposabljanj, 2021: 24 usposabljanj; <i>Filmski vlak</i>: 9 usposabljanj Število udeležencev strokovnih usposabljanj na področju filmske vzgoje:	9.500	12.000	/	PP 160204 - PN 10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-V-EU PP 160205 - PN 10.1- Prožne	

	ESS projekti: <i>Šola filma</i> : v obdobju 2019-2021 vključenih 1341 strokovnih delavcev iz OŠ; <i>Filmski vlak</i> vključenih 212 strokovnih delavcev OŠ				oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-V-SLO PP 160206 - PN 10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-Z-EU PP 160207 - PN 10.1- Prožne oblike učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture-14-20-Z-SLO	
	Število strokovnih delavcev, ki se je udeležilo usposabljanja KUV v okviru nacionalnega medresorskega projekta Kulturni bazar ter drugih medresorskih (MK, MIZŠ, ZRSŠ) strokovnih usposabljanj na področju KUV:	40.000	50.000	40.000	PP 131154– Vzgoja in izobraževanje na področju kulture	MK

	Zaradi Covid 19 se je število udeležencev v zadnjem obdobju znižalo (omejitve udeležencev na dogodkih v živo), a je ponovno opaziti trend naraščanja obiskov: 2020: 373 (dve usposabljanji); 2021: 913 (na petih usposabljanjih); 2022: 1150 (na štirih usposabljanjih)	8.600	8.600	8.600	PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževan	MIZŠ
Projekti in aktivnosti, financirani s strani države, ki so namenjeni otrokom, pripadnikom ranljivih skupin ali so v njih aktivno vključeni otroci, pripadniki ranljivih skupin	Število financiranih projektov 2021 Italijanska in madžarska narodna skupnost: 2 aktivnosti, ki sta večinoma namenjeni za otroke (dejavnosti za ohranjanje jezika) in vključujeta veliko posameznih dogodkov, projektov ipd. ter 1 projekt, Romska skupnost: 35 projektov Nemško govoreča skupina: 4 projekti 2022:	49.746,00	122.330	123.807	PP 131116 – Kulturna dejavnost italijanske in madžarske narodne skupnosti PP 131117 – Kulturna dejavnost romske skupnosti	MK (JSKD)

	Italijanska in madžarska narodna skupnost: 2 aktivnosti, ki sta večinoma namenjeni za otroke (dejavnosti za ohranjanje jezika) in vključujeta veliko posameznih dogodkov, projektov ipd. ter 1 projekt Romska skupnost: 31 projektov Nemško govoreča skupina: 2 projekta Število financiranih projektov – razpis JSKD: 2020: 52 2021: 58 2022: 73	37.796,00	45.758,00	47.484,00	PP 131143 – Manjšinske skupine, vključene v meddržavne sporazume 131120 – Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD)	
Zagotavljanje različnih programov in projektov bralne kulture za otroke oziroma za družine z otroki.	Število sofinanciranih programov in projektov na področju bralne kulture in literarnih projektov ter število projektov v knjigarnah za otroke oz. družine z otroki 2020: 1418 dogodkov 2021: 1387 dogodkov 2022: 1423 dogodkov	114.000	116.500	124.500	PP 131145 – Javna agencija za knjigo	JAK (MK)

Zagotavljanje dostopnosti kakovostnih knjig za otroke v domačem okolju.	Število sofinanciranih knjig za otroke, mladino in t. i. cross-over knjižnih del v tiskani obliki 2020: 18 2021: 32 2022: 35	83.473	233.294	237.803	PP 131145 – Javna agencija za knjigo	JAK (MK)
Zagotavljanje dostopnosti kakovostnih knjig za otroke v splošnih knjižnicah ter na vseh nivojih izobraževanja.	Letni prirast števila naslovov knjižnega gradiva za otroke in mladino v splošnih knjižnicah, kupljenega z državnimi sredstvi, od tega število naslovov knjižnega gradiva z znakom kakovosti »zlata hruška«: 2020: povprečni letni prirast v 58-ih splošnih knjižnicah: 804 naslovov; od tega 147 naslovov z oznako »zlata hruška«; 2021: povprečni letni prirast v 58-ih splošnih knjižnicah: 549 naslovov; od tega 178 naslovov z oznako »zlata hruška«; 2022: podatki bodo na podlagi zaključnih poročil najprej znani v februarju 2023;	550.000	642.699	2.500.000 (podatki o realizaciji nakupa knjižnega gradiva za otroke in mladino bodo znani v februarju 2023)	PP 131126 Knjižničarstvo	MK MIZŠ
Medresorsko je treba otrokom zagotavljati kakovostne medijske vsebine, primerne za posamezne starostne skupine, ki jim omogočajo spoznavanje z različnimi temami iz vsakdanjega življenja,	Število kakovostnih sofinanciranih kulturnih in ožje literarnih revij za otroke in mladino 2020: 4 2021: 4 2022: 4	54.000	54.000	59.000	PP 131145 – Javna agencija za knjigo	JAK (MK)

tudi problemskimi temami, ter jim omogočajo razvoj kritičnega mišljenja.	Število kakovostnih sofinanciranih medijskih vsebin za otroke 2020: 2 projekta 2021: 2 projekta 2022: 2 projekta	23.895	13.312	21.402	PP 131081 Izvajanje zakona o medijih	MK
	Število kakovostnih sofinanciranih medijev (revije, e-časopisi ...) za otroke (Časoris)	3.660,00	3.960,00	/	PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobražev.	MIZŠ (ZRSS)
Otrokom (mladostnikom) je treba omogočiti participacijo pri oblikovanju ponudbe ter novih programov in projektov na področju kulturno-umetnostne vzgoje, bralne kulture ter digitalne pismenosti;	Število sofinanciranih elektronskih in zvočnih knjig za otroke in mladostnike 2020: 83 2021: 86 2022: 103	12.700	22.000	41.300	PP 131145 – Javna agencija za knjigo	JAK (MK)
Razvijati in promovirati programe in projekte medijske pismenosti, ki omogočajo odgovorno rabo in ustvarjanje informacije ter razvijajo kritično razmišljanje.	Število usposabljanj za strokovne delavce s področja medijske pismenosti Programov se je udeležilo 45 strokovnih delavcev (2021) Realiziranih 6 izobraževanj (2022)	/	/	1.502,13	PP 715310 Podporne aktivnosti	MIZŠ

Zagotavljanje kakovostnih programov filmske vzgoje na vseh stopnjah vzgojno-izobraževalnega sistema v okviru formalnega in neformalnega izobraževanja;	Število usposabljanj za strokovne delavce s področja filmske vzgoje 2021: 15 udeležencev 2022: 80 udeležencev	/	1.827,60	607,50	PP 715310 Podporne aktivnosti	MIZŠ
	Število financiranih projektov/programov filmske vzgoje, ki jih izvajajo kulturne ustanove: SFC: 2020: 13 projektov 2021: 15 projektov 2022: 13 projektov Slovenska kinoteka: 8 projektov	107.359	108.700	100.000	PP 131127 – Slovenski filmski center	SFC (MK)
		365	8.000,00	8.950,00 EUR	PP 131083 – Javni zavodi na področju filma in avdiovizualne kulture	Slov. kinoteka (MK)
Nacionalni svet za bralno pismenost	Uresničevanja Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti oz. akcijskega načrta Priprava in vzdrževanje spletne strani	V ustanavljanju	Ustanovljen 11. 2. 2021 in pričel z delovanjem 2.500	Delovanje Sveta 10.000	PP687010 Evalvacije in nacionalni kurikulum	MIZŠ

Zagotavljanje dostopnosti kakovostnih filmov avtorskih domačih, evropskih in filmov svetovne produkcije za otroke, vključno z nacionalno filmsko dediščino in filmskimi klasiki v šolskih in splošnih knjižnicah ter platformah videa na zahtevo (Vod, Video on demand)	Število digitaliziranih ter digitaliziranih in restavriranih naslovov slovenske filmske dediščine (upoštevamo naslove primerne za otroško občinstvo, mladino oz. družinske filme): 2 družinska filma		35.472 V okviru programa digitalizacije filmske dediščine a podlagi ZZSDNPK poteka digitalizacija izbranih naslov, od katerih so določeni primerni za otroke in mladino oz. opredeljeni kot družinski filmi	Dokončna višina sredstev namenjenih za realizacijo filmov, primernih za otroke in mladino oz. družinskih filmov bo znana ob poročilu realizacije za leto 2022.	200719 DNPK - ohranjanje in digitalizacija kulturnih vsebin	MK SFC Filmski arhiv pri Arhivu RS Slovenska kinoteka
---	--	--	--	--	--	--

5. prioriteta: najbolj ranljive skupine otrok

Specifični cilji:

- zagotoviti optimalno podporo otrokovega razvoja in izboljšanje kakovosti življenja družine otroka s posebnimi potrebami,
- zagotoviti učinkovito, hitrejšo in bolj fleksibilno nudenje celostne pomoči družini in otroku (medicinska, pedagoška, socialna, psihosocialna pomoč in rehabilitacija),
- zagotoviti učinkovito zaščito otrok, ustrezne nastanitve (posebej za otroke brez spremstva ter otroke, ki so ločeni od svojih družin),
- omogočiti hiter odziv na izginotja otrok in združevanje družin; opustitev odvzema prostosti izključno zaradi otrokovega migrantskega statusa,
- zagotoviti zaščito pred tveganji trgovine z ljudmi, spolnih zlorab in drugih oblik nasilja,
- zagotoviti varne in kvalitetne nastanitve za vse migrantske/begunske otroke brez spremstva in zagotovitev celostne sistemske podpore pri njihovi integraciji,

UKREP	KAZALNIK	FINANČNA SREDSTVA V EUR / REZULTAT			PP	NOSILEC UKREPA
		2020	2021	2022		
Zakon o obravnavi otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v vzgoji in izobraževanju (ZČVM) 3311-11-0006 Izvajanje dejavnosti zavodov za usposabljanje	Sprejet zakon	500.000,00	500.000,00	500.000,00	PP 667410- Dejavnost zavodov za usposabljanje	MIZŠ
Priprava podzakonskih aktov Zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (ZOPOPP)	Sprejem podzakonskih aktov	Implementacija podzakonskih aktov				MZ
Imenovanje predstavnika družine po ZOPOPP	Število predstavnikov družine	4.045,48	188,32	74,47	PP 200032 Predstavniki družine	MDDSZ
Jamstvo za otroke	Št. otrok, živečih pod pragom tveganja revščine	/	/	(V pripravi)		

Resolucija nacionalnega programa socialnega varstva 2021-2030	- priprava strateškega dokumenta - oblikovanje spremljajočih akcijskih načrtov	V pripravi	V pripravi	Sprejet dokument		MDDSZ
Indeks blaginje otrok (IBO) in Regijski indeks blaginje otrok (RIBO)	- posodobitev indeksa - pripravljena analiza specifičnega področja	/	Zaključena in objavljena naloga na spletu	/	PP 5544 Pogodbe o financiranju Inštituta RS za socialno varstvo za leto 2021, št. 2611-21-050090	
Zagotavljanje varne namestitve in celovite oskrbe ter sodelovanja otrok brez spremstva	Vzpostavitev sistemske oblike nastanitve mladoletnikov brez spremstva	488.991,78	531.683,77	544.250,76	PP 180009 Oskrba in integracija migrantov	UOIM
Javni razpis za sofinanciranje projektov za pomoč najbolj ranljivim skupinam prebivalcev zaradi epidemije COVID-19 in zmanjševanju njenih posledic	Število izvedenih aktivnosti, namenjenih pomoči ciljnim skupinam zaradi epidemije COVID-19 in zmanjševanju njenih posledic – najmanj 28 na ravni celotnega javnega razpisa.	/	EU-V 879.686,86 EU-Z <u>562.422,51</u> Skupaj: 1.442.109,37 (EU DEL 100 %)	EU-V 276.783,22 EU-Z <u>176.959,57</u> Skupaj: 453.742,79 (EU DEL 100 %)	PP 200520-PN 9.1- Aktivno vključevanje in pomoč najbolj ogroženim-14-20-V-EU-COVID-19 PP 200521-PN 9.1 - Aktivno vključevanje in pomoč najbolj ogroženim-14-20-Z-EU-COVID-19	MDDSZ

Večgeneracijski centri (VGC)	Število: - vključenih družin/osebe z nizko delovno intenzivnostjo, - otrok in mladih, ki tvegajo socialno izključenost, - družine, v katerih so bile zaznane slabe starševske kompetence, - otroci in mladi s posebnimi potrebami, - opolnomočenje in krepitev raznolikih kompetenc – socialnih, zdravstvenih, kulturnih, finančnih kompetenc itd.	V sklopu projekta ESS (glej str. 5)				MDDSZ
Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM-O)	- število vključenih mladih (od 15 do 18 let) - število mladih, ki tvegajo revščino in socialno izključenost	EU-V 874.090,40 SLO-V 218.522,60 EU-Z 711.633,20 SLO-Z 177.908,30	EU-V 948.890,40 SLO-V 237.222,60 EU-Z 772.809,18 SLO-Z 193.202,30	EU-V 615.215,45 SLO-V 153.803,85 EU-Z 592.069,49 SLO-Z 148.017,36	PP 160133 – PN 9.1 - Aktivno vključevanje 14-20 - EU (V) PP 160134 – PN 9.1 - Aktivno vključevanje - 14-20 - SLO (V) PP 160135 – PN 9.1 - Aktivno vključevanje - 14-20 - EU (Z)	
		Skupaj: 1.982.154,50	Skupaj: 2.152.124,48	Skupaj: 1.509.106,15	PP 160136 – PN 9.1 - Aktivno vključevanje - 14-20 - SLO (Z)	

Financiranje testov za samotestiranje COVID-19 za dijake in učence	Število testov za samotestiranje	/	447.000 €	/	PP 200532 - PN9.1 - Medicinska in varovalna oprema-14-20-V-EUCOVID-19 PP 200533 - PN9.1 - Medicinska in varovalna oprema-14-20-Z-EUCOVID-19	MZ
Zagotavljanje informacijsko-komunikacijske tehnologije – IKT za vzgojno-izobraževalne zavode – VIZ sredstva MIZŠ in VIZ v razmerju 50 % : 50 %, proračunske postavke MIZŠ	število učencev /IKT odjemalec povezan v internet	EU-V 41.789 SLO-V 10.447 EU-Z 117.887 SLO-Z 29.472 Skupaj: 199.596	/	/	PP 160180 – PN10.3- Večja uporaba IKT pri poučevanju in učenju-14-20-V-EU, PP 160181 – PN10.3- Večja uporaba IKT pri poučevanju in učenju-14-20-V-slovenska udeležba, PP 160182 – PN10.3- Večja uporaba IKT	MIZŠ

					pri poučevanju in učenju-14-20-Z-EU, PP 160183 – PN10.3- Večja uporaba IKT pri poučevanju in učenju-14-20-Z-SLO	
Zagotavljanje informacijsko-komunikacijske tehnologije – IKT za vzgojno-izobraževalne zavode – VIZ	število učencev/IKT odjemalec povezan v internet	EU-V 1.632.714 EU-Z <u>2.366.741</u> Skupaj: 3.999.455			PP 200504 – PN10.3 – IKT infrastruktura -14-20-V-EU, PP 200505 – PN10.3 – IKT infrastruktura -14-20-Z-EU	MIZŠ
Zagotavljanje informacijsko-komunikacijske tehnologije – IKT za vzgojno-izobraževalne zavode – VIZ	število učencev/IKT odjemalec povezan v internet	15.765,73	11.819,00	11.819,00	PP 445510 Računalniško opismenjevanje – vrtci	
/		3.038.132.56	1.776.980,30	4.795.436,12	PP 483010 Računalniško opismenjevanje – osnovne šole, srednje šole, višje šole, zavodi	

					za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, nižje glasbene šole	
		10.249,24	8.864,24	8.864,24	PP 448810 Računalniško opismenjevanje – dijaški domovi,	
		158.188,39	48.994,24	46.005	PP 448210 Računalniško opismenjevanje – ljudske univerze	

II. PREDNOSTNO PODROČJE: SODELOVANJE VSEH OTROK						
STRATEŠKI CILJ: dvigniti stopnjo sodelovanja – participacije otrok na vseh ravneh						
Specifični cilji: – zagotoviti, da otroci polno uživajo svoje pravice z vidika participacije in možnosti aktivnega državljanstva ne glede na osebne in/ali druge okoliščine. – vključitev sodelovanja – participacije otrok v strateške / zakonodajne dokumente						
UKREP	KAZALNIK	FINANČNA SREDSTVA V EUR / REZULTAT			PP	NOSILEC UKREPA
		2020	2021	2022		
Omogočanje participativnih programov na lokalni ravni (osnovne šole, lokalne skupnosti) in informiranje o načinih vključevanja.	- število vključenih učencev / udeležencev, - število. lokalnih skupnosti, ki imajo vpeljan reden sistem participacije otrok na lokalni ravni - število otrok, ki poročajo, da so slišani v lokalnem okolju	Implementacija orodja Sveta Evrope za oceno participacije otrok				OŠ Lokalne skupnosti MIZŠ MDDSZ MJU
Vključitev koncepta participacije v pravne akte, ki zadevajo otroke	Koncept participacije – vključevanja in sodelovanja z otroki je opredeljen v pravnih aktih, ki zadevajo otroke					
Izboljšanje področja participacije otrok v Sloveniji Projekt CoE/MoLFSA/PIRS/PIC (CMPP)	- evalvacija priročnika Sveta Evrope na temo participacije otrok z vidika njegove uporabnosti v slovenskem kontekstu - opolnomočenje ranljivih skupin otrok glede njihove pravice do participacije. - oblikovanje predlogov za sprejemanje nadaljnjih ukrepov na tem področju. - osveščanje otrok glede njihove pravice do participacije.	/	Zaključena in objavljena Naloga na spletu	/	PP5544 Pogodbe o financiranju Inštituta RS za socialno varstvo za leto 2021, št. 2611-21-050090	MDDSZ

III. PREDNOSTNO PODROČJE: ŽIVLJENJE BREZ NASILJA IN VARNOST OTROK V DIGITALNEM OKOLJU						
STRATEŠKI CILJ 1: Izboljšati zaščito otrok pred vsemi vrstami nasilja ter okrepiti mehanizme pomoči						
STRATEŠKI CILJ 2: Dosledno spoštovati pravico otrok do sodelovanja v digitalnem okolju in izboljšati zaščito otrok						
Specifični cilji: – zagotoviti, da otroci polno uživajo svoje pravice z vidika varstva pred nasiljem vseh vrst ne glede na osebne in/ali druge okoliščine. – zagotovitev sistemske preventive in varstva otrok pred kakršno koli IKT zlorabo – zagotovitev kakovostnih spletnih vsebin za otroke za razvoj IKT-spretnosti (digitalna pismenost) ter drugih spretnosti, potrebnih za njihovo varnost v digitalnem okolju, razvoj kritičnega mišljenja, ustvarjalnosti ...						
UKREP	KAZALNIK	FINANČNA SREDSTVA V EUR / REZULTAT			PP	NOSILEC UKREPA
		2020	2021	2022		
Priprava in izvedba programov za povečanje kapacitet pedagoškega osebja za prepoznavo ogroženih otrok in pristopov za delo z njimi Priprava in vključitev vsebin preprečevanja nasilja ter zaščita otrok pred zlorabami v vrtce in šole kot del rednih vsebin	- št. izvedenih usposabljanj za pedagoško osebje - št. dodatnih študijskih vsebin za prepoznavo ogroženih otrok, vključenih v študijski program PEF - št. pedagoških delavcev, ki se čutijo bolj opremljeni za prepoznavo in delo z ogroženimi - št. VIZ, ki vzpostavijo sistem rednega naslavljanja tem preprečevanja nasilja in zaščite otrok pred zlorabami (svetovanja, skupine pomoči, ničelna toleranca do nasilja ipd.)	20.000	20.000	20.000	PP 715310 Izobraževanje učiteljev	MIZŠ, PEF
Priprava in izvedba programov/vsebin za razvoj digitalne pismenosti (IKT spretnosti) in ustvarjalnosti	Število dejavnosti, ki otroke spodbujajo k varni in ustvarjalni rabi tehnologij: 2020: KONS: 33 delavnic za otroke; eno strokovno usposabljanje; RUK: 6 delavnic za otroke, 1 za strokovne delavce 2021: KONS: 50 delavnic za otroke; tri strokovna usposabljanja; RUK: 6	27.730 KONS: 24.750 RUK: 2980	42.900 KONS: 40.000 RUK: 2900	38.000 KONS: 35.000 RUK: 3000	PP 180082 - PN1.1.- Mreža centrov raziskovalnih umetnosti in kulture-14-20-V-EU	MK

	delavnic za otroke, 1 za strokovne delavce 2022: KONS: 50 delavnic za otroke; RUK: 6 delavnic za otroke, 1 za strokovne delavce				PP 180083 - PN1.1.- Mreža centrov raziskovalnih umetnosti in kulture-14-20-V-slovenska udeležba PP 180084 - PN1.1.- Mreža centrov raziskovalnih umetnosti in kulture-14-20-Z-EU PP 180085 - PN1.1.- Mreža centrov raziskovalnih umetnosti in kulture-14-20-Z-slovenska udeležba	
	Glej projekt v Prednostnem področju 1. Celovit razvoj digitalnih kompetenc (DigComp) in finančna pismenost otrok (projekt v okviru sklada RRF, kjer so vključene tudi kompetence trajnostnega razvoja) Število vključenih učencev in dijakov v eksperimentalne projekte razvoja digitalnih kompetenc in finančne pism.	/	240.000 (poleg digitalnih kompetenc in finančne pismenosti zajema tudi kompetence trajnostnega razvoja)	4.030.000 (poleg digitalnih kompetenc in finančne pismenosti zajema tudi kompetence trajnostnega razvoja)	Projekt financiran v okviru Sklada za okrevanje in odpornost (RRF)	MIZŠ

Zagotavljanje spoštovanja, varstva in izpolnjevanja otrokovih pravic v digitalnem okolju	Prevod dokumentov	Prevod Priporočila CM/Rec(2018)7 Odbora ministrov državam članicam o Smernicah o spoštovanju, varstvu in izpolnjevanju otrokovih pravic v digitalnem okolju	/	/	V sklopu Sektorja za prevajanje GS Vlade	MDDSZ
Resolucija o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami	- priprava strateškega dokumenta - oblikovanje spremljajočih akcijskih načrtov	V pripravi				
Društva za delo z mladimi v stiski Dnevni centri	- število vključenih mladih - število kontaktov otrok in mladostnikov v stiski - število iskalcev pomoči	v sklopu SV programov (glej str. 5)			PP 170083 Javni socialnovarstveni programi	MDDSZ
Telefonsko svetovanje: Nacionalna mreža TOM (telefon za otroke in mladostnike) SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja						
Programi psihosocialne pomoči žrtvam nasilja in kaznivih dejanj ter žrtvam spolnih zlorab						
Varne hiše in zatočišča						

IV. PREDNOSTNO PODROČJE: DO OTROK PRIJAZNI POSTOPKI						
STRATEŠKI CILJ: otrokom zagotoviti bolj učinkovit dostop do sodnega varstva in ustrezno obravnavanje v pravosodju ter v upravnih postopkih						
Specifični cilji: – otrokom zagotoviti učinkovito uveljavljanje njihovih pravic v sodnih postopkih; – preprečiti viktimizacijo otrok kot posledico udeležbe v sodnem postopku; – v največji meri doseči, da v skladu z načelom koristi otrok ravnaajo vsi deležniki sodnih postopkov; – preko izobraževanj razvijati posebne kompetence vseh deležnikov v postopkih, v katerih so udeleženi otroci; – posebno skrb nameniti otrokom, storilcem kaznivih dejanj, ki se znajdejo v sodnih postopkih – zagotoviti, da so sodni in upravni postopki prilagojeni potrebam otrok ter da je mnenje otrok slišano in upoštevano – otrokova največja korist je osrednje vodilo pri obravnavi otroka v vseh upravnih in sodnih postopkih.						
UKREP	KAZALNIK	FINANČNA SREDSTVA V EUR/ REZULTAT			PP (proračunska postavka)	NOSILEC UKREPA
		2020	2021	2022		
Obravnava otrok, žrtev kaznivih dejanj, v <i>Hiši za otroke</i>	Vzpostavitev in pričetek delovanja Hiše za otroke (v okviru projekta in kot javni zavod)	/	419.154,15 (NOR FM) 73.967,83 SLO Skupaj 493.121,83	217.982,02 (NOR FM) 38.467,34 (SLO) Skupaj 256.449,36	PP 200708 Hiša za otroke - NOR in EGP FM 14-21 -SLO PP 200707 Hiša za otroke - NOR in EGP FM 14-21 - namenska sredstva finančnih mehanizmov	MP
Zakon o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke	Uveljavitev zakona	Predvidene finančne posledice zakona so vezane na vzpostavitev in delovanje Hiše za otroke.				

Razvoj kompetenc vseh deležnikov postopkov, v katerih so udeleženi otroci	Število izvedenih izobraževanj Število različnih strokovnjakov, ki se udeležujejo izobraževanj	4.716	52.624	13.861,35	PP 525010 Sredstva Centra za izobraževan. v pravosodju	MP CIP
		/	EU-V 11.059,94 SLO-V 14.660,86 EU-Z 2.764,99 SLO-Z 3.655,21 Skupaj: 32.151,00	EU-V 21.194,94 SLO-V 5.298,74 EU-Z 28.095,62 SLO-Z 7.023,91 Skupaj: 61.613,21	PP 150048 – PN 11.1.- Učinkovito pravosodje- 14-20- EU (V) PP 150049 – PN 11.1.- Učinkovito pravosodje- 14-20- EU (Z) PP 150050 – PN 11.1.- Učinkovito pravosodje- 14-20- SLO (V) PP150051– PN 11.1.- Učinkovito pravosodje- 14-20- SLO (Z)	
Posebna skrb za pravice otrok, storilcev kaznivih dejanj	Sprejem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-O)	/	veljati začel 13. 1. 2021, uporabljati začel 13. 5. 2021	/	/	MP

Strokovne smernice za delo sodnih izvedencev	Pripravljene smernice	/	V pripravi		MP Strokovni svet
Multidisciplinarno in medinstitucionalno (MDMI) sodelovanje strokovnjakov v pravosodju	Formalna pravila za MDMI sodelovanje strokovnjakov v pravosodju	Sodelovanje strokovnjakov v pravosodju			
Obvezna uporaba varnih sob za zaslišanje otrok, kjer so in vzpostavitev varnih sob v tistih regijah, kjer jih še ni	V uporabi so vse do sedaj vzpostavljene varne sobe; Vzpostavljene so nove varne sobe (kjer jih do sedaj še ni bilo)	Delovanje varnih sob na območju celotne države			MDDSZ CSD
Promocija Zagovornika – glasu otroka	-število otrok, ki poznajo institut Zagovornika -število staršev, ki poznajo institut Zagovornika	Sredstva za izvajanje zagovorništva se zagotavljajo iz proračunskih sredstev Varuha			VČP
Opolnomočenje in okrepljena zaščita otrok v sodnih in upravnih postopkih	-število postopkov z vključitvijo zagovornika – glasu otroka -število ozaveščevalnih kampanj/projektov/aktivnosti o pritožbenem mehanizmu pred Odborom ZN za otrokove pravice (na podlagi Izbirnega protokola h Konvenciji o otrokovih pravicah glede postopka sporočanja kršitev)				